

FEJÉR MEGYEI
KÖNYVTÁROS

XXXII. ÉVFOLYAM

1992/1

FEJÉR MEGYE KÖNYVTÁROSAINAK TÁJÉKOZTATÓJA

FEJÉR MEGYEI

KÖNYVTÁROS

XXXII. évfolyam

1992. 1. szám

FEJÉR MEGYE KÖNYVTÁROSAINAK TÁJÉKOZTATÓJA

TARTALOM

DR. KISTELEKI
GYÓZÓNÉ Zenei érdeklődés a Vörösmarty Mihály
Megyei Könyvtárban 3

FOLBERTH BÉLÁNÉ
STRENG JÁNOSNÉ Minifelmérés
a könyvtár használatáról 6

KLAUSZ GÁBOR
NUSSER TAMÁS A közművelődés új modellje
Gárdonyiban 9

Fejér megye településeinek közművelődési könyvtári
ellátása 1991-ben 12

Fejér megye munkahelyi közművelődési könyvtárai
1991-ben 18

L á t t u k, o l v a s t u k 23
Székelyföldön jártam /Szabóné Németh Judit/
Ünnepi könyvhét '92 /H.É./
Tanka János Aba díszpolgára /Hegedűs Éva/

K ö n y v j e l z ő /Komlósi József/ 35

T á j é k o z ó d á s /Magony Imre - Tománé Bán Katalin/ 39

K ö v e k, s z í n e k, e m b e r e k 41

PESTI JÁNOS A tanár és nyelvtudós Szemere Gyula

H u m o r /Tóthné Szemes Erzsébet - Kleinné/ 47

K r ó n i k a 1991. december 16. - 1992. június 15. 50

Egyesületi hírek

Fejér Megyei
könyvtáros

Fejér megye
könyvtárosainak
tájékoztatója

SZERKESZTI

a Szerkesztő Bizottság

Felelős szerkesztő:

Hegedűs Éva

KIADJA

a Vörösmarty Mihály
Megyei Könyvtár,
Székesfehérvár,
Bartók Béla tér 1.
Telefon: 12-684
Telefax: 11-634
Felelős kiadó:
Escher Ilona

KÉSZÜLT

a Vörösmarty Mihály
Megyei Könyvtár
szedésével
ALBA REGIA RT
nyomdaüzemében
250 példányban
Székesfehérvár

I S S N 0139-2115

E SZÁMUNK MUNKATÁRSAI

BAKONYI ISTVÁN, tanár; BELLA ISTVÁN, költő; FOLBERTH BÉLÁNÉ, a móri Radó Antal Városi Könyvtár munkatársa; HEGEDŰS ÉVA, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár osztályvezetője; DR. KISTELEKI GYŐZÓNÉ, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár munkatársa; KLAUSZ GÁBOR, a Gárdonyi Városi Könyvtár igazgatója; KLEINNÉ DR. HORVÁTH MAGDOLNA, a móri Radó Antal Városi Könyvtár igazgatója; KOMLÓSI JÓZSEF, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár mb. osztályvezetője; MAGONY IMRE, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár munkatársa; NUSSER TAMÁS, az agárdi könyvtár vezetője; DR. PESTI JÁNOS, tanár; STRENG JÁNOSNÉ, a móri Radó Antal Városi Könyvtár munkatársa; SZABÓNÉ NÉMETH JUDIT, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár osztályvezetője; TOMÁNÉ BÁN KATALIN, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár osztályvezetőhelyettese; TÓTHNÉ SZEMES ERZSÉBET, a Szakszervezetek Fejér Megyei Könyvtárának munkatársa.

E számunkban közölt fotókat készítette: Csaba Orsolya (11. lap.), Hegedűs Éva (22., 31. lap.); Lukács Györgyné (59. lap.), Szabóné Németh Judit (25., 26. lap.), Zab Antal Jenő (34. l.).

A borítón Dési Huber István Olvasó lány című művének reprodukciója

Zenei érdeklődés a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban

A megyei könyvtár zenei állományát az 1960-as években kezdte el kialakítani. Az állomány jelenleg mintegy 15 ezer hanglemez és hangkazetta. Jelentős a nyomtatott dokumentumok /kották, partitúrák/ száma is /2691 db/. Kezdetben a szolgáltatás kizárólag a helybenhallgatásra szorítkozott. A hanglemezek kölcsönzését 1981-ben kezdtük el.

Az olvasói érdeklődést vizsgálva nem hagyhatjuk figyelmen kívül az állomány összetételét, valamint a részleg elhelyezését. A hangzóanyagok túlnyomó része, kb. 70 %-a komolyzenei felvétel. Ezt egészítik ki az irodalmi- és meselemezek, nyelvleckék és egyéb ismeretterjesztő felvételek. Könnyűzenei felvételeket 1985-től kezdve vásárolunk - erősen válogatva. Ezek közül helybenhallgatható kb. 450 db, 300 db pedig kölcsönözhető.

A megyei könyvtár súlyos helyhiánnyal küszködik, így a zenei részlegnek sem tudjuk biztosítani a megfelelő alapterületet és elhelyezést.

A felnőtt kölcsönzőrészleg emeleti szintjén alakítottunk ki ún. zenei sarkot, ahol csak a kölcsönözhető lemezeket, és a leggyakrabban hallgatott prézens lemezeket tudjuk szűkösen tárolni. Sajnos, a hanglemezek jelentős része raktárban van, ugyanúgy a kottagyűjtemény is. A zenei kézikönyvek közül még a legfontosabbaknak is alig-alig tudunk helyet szorítani. Az állomány eligazításában szerzői betűrendes- és szakkatalógus segíti a használót.

Egyidejűleg 10 hallgató 6 féle programot tud hallgatni a könyvtárban.

A forgalomról, a használókról az elmúlt év októberétől új nyilvántartást vezetünk. Minden látogatónak van egy kartotékja, melyen dátum bélyegzővel jelöljük azt, hogy mikor veszi igénybe a zenei részleg szolgáltatásait. Ezt a nyilvántartást azért tartjuk fontosnak, mert ebből megtudhatjuk, hogy mennyien és milyen gyakorisággal használják a könyvtárnak e részlegét, ill. veszik igénybe szolgáltatásait.

A napi forgalomról is készítünk statisztikát: a látogatók számán kívül vezetjük a helybenhallgatók, kölcsönzők, s az átjátszások számát. Nyilvántartást vezetünk a kért művek műfaji megoszlásáról is.

Ebben az évben május közepéig 577 olvasó vette igénybe a zenei részleg szolgáltatásait.

A látogatások gyakorisága:

Egyszer volt	294 hallgató	51 %
Kétszer volt	115 hallgató	20 %
Háromszor ill. négyyszer volt	95 hallgató	16 %
Ötnél többször volt	73 hallgató	13 %
	<hr/> 577 hallgató	<hr/> 100 %

Rendszeres látogatónak tekinthetjük azokat, akik eddig legalább már háromszor, illetve annál többször fordultak meg a zenei részlegben. Sajnos a rendszeres látogatók száma kevesebb azokénál, akik csak egyszer jártak itt. Érdekes lenne azt is megvizsgálni, hogy miért nem tértek vissza újra?

Forgalmi adatok az 1991-es évről:

	Látogatók száma	Helybenhallgatók száma	Hallgatott művek	Kölcsönzök száma	Kölcsönzött dok. száma	Átjártzott dok. száma	Az igénybevett hangzó dokumentumok műfaji megoszlása						
							Népzene	Könyűzene	Komolyzene	Gyermek	Nyelv	Irodalom	Egyéb
Január	421	344	340	77	150	95	11	438	57	20	39	14	6
Február	370	290	342	80	172	66	19	304	182	20	21	19	15
Március	347	280	301	67	150	109	12	400	77	22	18	9	22
Április	327	257	249	70	196	80	13	356	70	21	22	24	19
Május	378	310	320	68	193	95	14	406	129	12	25	3	19
Június	320	257	257	63	179	72	10	330	109	8	17	6	28
Július	251	189	199	62	194	57	11	268	110	15	18	12	16
Augusztus	z á r v a												
Szeptember	379	292	298	87	285	77	16	398	170	8	20	17	31
Október	383	295	310	88	240	35	2	370	146	2	21	22	22
November	471	374	400	97	248	114	10	450	221	21	26	7	27
December	322	239	254	83	342	109	27	434	143	23	19	17	42
Összesen:	3969	3127	3270	842	2349	909	145	4154	1414	172	246	150	247

Forgalmi adatok 1992. január-április:

Január	462	369	412	92	186	72	8	431	151	14	29	28	9
Február	373	275	315	98	279	54	29	405	137	10	30	17	20
Március	399	304	335	95	237	76	23	354	205	14	8	20	24
Április	322	252	236	70	175	32	12	269	110	10	12	15	15

A számok önmagukért beszélnek, mégis néhány megjegyzés kívánkozik hozzá: a helybenhallgatók száma jóval magasabb, mint a kölcsönzőké. A helybenhallgatott művek 90 %-a könnyűzene, mégpedig azokból a felvételekből, amelyeket négy méternyi szabadpolcon helyeztünk el. Tehát a zenei részleg forgalmának nagyobb részét, az állomány mintegy 5 %-át kitevő, könnyűzenei felvételek adják. Ugyanakkor a raktárban több mint 5 000 hanglemez szinte kihasználatlanul "hever"!

Ha csak a számokat nézzük, könnyen levonhatnánk a következtetést, hogy csak a könnyűzenére van igény. A komolyzenei hangfelvételek forgalma minimális, tehát azok gyarapítása megkérdőjelezhető. **A valóság azonban nem ez.**

A számok arra készítenek, hogy újra átgondoljuk: mit és hogyan kellene változtatni a dokumentumok beszerzésén és a szolgáltatásokon.

Említettem már, hogy könyvtárunk legnagyobb gondja a helyhiány. A szabadpolc előnyeiről nem kell külön írni. Az olvasók többsége azt hiszi, hogy csak azok a dokumentumok vannak meg a könyvtárban, amiket a polcokon látnak. Hiába van a katalógus, hiába hívjuk fel személyesen is az olvasók figyelmét a raktárban lévő állományunkra, ennek ellenére szívesebben válogatnak a szabadpolcra. Egyébként ez vonatkozik a könyvekre is. Ezért alkalmi kiállításokkal is próbáljuk a látogatók figyelmét felkelteni. Pl. a teljes állományból bemutatjuk egy-egy műfaj hangfelvételeit, vagy egy korszakot átfogó zeneműveket, vagy híres előadóművészek felvételeiből válogatunk. A hangzóanyagot könyvekkel egészítjük ki.

A komolyzenét kedvelők inkább kölcsönzik a műveket. Ezért megkezdtük a prézens állomány mielőbbi átválogatását, hogy ezzel is a kölcsönözhető hanglemezek választékát bővíthessük.

A kották, partitúrák gyűjteményéről alig tudnak a könyvtárhasználók, mivel ezek nincsenek szem előtt. Fontosnak tartjuk jegyzék készítését erről az állományról, ha már nem tudjuk elhelyezni a szabadpolcon azokat.

A könyvtárak szolgáltatásai iránti igények időről-időre változnak. A zenei részlegek létrejöttükkor új szolgáltatásként jelentek meg a könyvtárakban. A helybenhallgatást már a hanglemezek kölcsönzésével kellett bővíteni, ugyanis egyre többen rendelkeztek már lemezjátszóval.

A technika újabb "csodával" áldott meg bennünket, a CD lemezekkel, amit ma már nem is lehet újdonságnak tekinteni. Erre is igény van, egyre többen keresik könyvtárunkban - de hiába. Anyagiak hiányában csak ez évtől tudtuk elkezdeni a CD lemezek beszerzését, amire épülhet majd a szolgáltatás bővítése.

A gyűjtemény jobb kihasználására az igazi megoldás az lenne, ha megfelelő alapterületen tudnánk elhelyezni az állományt.

Ezzel kapcsolatban már megkerestük a városi önkormányzatot. A zenei intézményekkel egyeztetve kidolgoztuk egy létesítendő zenei könyvtár tervezetét. Hogy a tervből lesz-e valóság? Ma még nem tudjuk, de bízunk benne, hogy az illetékesek, akik ebben dönteni fognak, rájönnek hogy egy megfelelő alapterületű helyiség biztosításával olyan könyvtárat létesíthet kisebb anyagi ráfordítással - hiszen az állomány adott -, amely a zenekedvelők igényének jobban megfelelne, s nem utolsó sorban segítené a zenei oktatást is.

Dr. Kisteleki Győzőné

Minifelmérés a könyvtár használatáról

A Radó Antal Városi Könyvtár Mór város központjában, egy nagyon szép barokk kastélyban található, melyben az emeleti szint teljesen, s a földszinten egy helyiség a könyvtaré.

Könyvtárunk állománya közel 80 ezer könyv és időszaki kiadvány, a hangzó dokumentumok száma meghaladja a háromezret. Ebben az évben 150 féle folyóirat beszerzésére volt lehetőségünk.

Részlegeink: felnőtt könyvtár - kölcsönzővel és olvasóteremmel -, folyóirat-olvasó, hanglemez-tár és gyermekkönyvtár.

A feladatok ellátására 13 főfoglalkozású könyvtárost alkalmazunk.

Tudjuk, hogy máshol is gondot jelent a könyvtár fenntartása a jelenlegi gazdasági körülmények között.

Szakmai elképzelésekről beszélgetve is szinte mindenki a gazdasági nehézségekhez ér el. Úgy érezzük könyvtárunk eddig is elég sok olyan feladatot vállalt magára, ami nem kifejezetten könyvtári feladat, anyagi helyzetünkön azonban nem sokat javított. Ezért az önkormányzat megfelelő mértékű támogatása nélkül létezésünk lehetetlen.

A könyvtárra és a városra vonatkozóan olvasásszociológiai vizsgálat nem készült. Témánkat mi azzal szűkítjük le, hogy a könyvtár szerepét nem vizsgáljuk intézményen kívül, nem készítettünk a lakosságot reprezentatív mintával képviselő szociológiai vizsgálatot, hanem olvasóink közül 50 személyt véletlenszerűen választottunk ki, akik a könyvtárban választottak kérdéseinkre.

Az alábbiakban a kérdésekre írásban adott válaszok alapján összefoglaljuk minivizsgálatunk tapasztalatait.

A felmérésből kiderül, hogy sok diák keresi fel könyvtárunkat.

Életkor:	14-20	20-30	30-40	40-50	50 felett	Össz.:
	19	11	11	5	4	50
	38 %	22 %	22 %	10 %	8 %	100 %

Ami a felmérésből nem látszik, de a gyakorlat során tapasztaljuk, hogy a hétvégi forgalmat szinte csak a diákok jelentik, akik kötelező irodalmuk nagy részét csak itt tudják beszerezni.

Foglalkozás szerinti megoszlás:

tanuló	szellemi dolgozó	fizikai dolgozó	nyugdíjas	munkanélk.	htb.	Össz.:
17	10	17	3	2	1	50
34 %	20 %	34 %	6 %	4 %	2 %	100 %

Érdekesnek találtuk azt az eredményt, hogy a fizikai dolgozók és tanulók száma megegyezett és megjelent egy új kategória is, a munkanélküli.

Következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy könyvtárunk szolgáltatásain kívül még **hány könyvtár szolgáltatásait veszi igénybe**: A válaszadók 38 %-a, azaz 19 fő még más könyvtárat is használ, ebből 1 fő még plusz kettőt, és hárman jelölték meg, hogy még az iskolai könyvtárat is használják.

A **használat gyakoriságát** vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy a legtöbben rendszeresen, azaz négyhetente keresik fel a könyvtárat.

1 hét	2 hét	3 hét	4 hét	alkalmanként	gyakrabban	Össz.:
4	12	7	22	4	1	50
8 %	24 %	14 %	44 %	8 %	2 %	100 %

Arra a kérdésre, hogy **milyen céllal keresik fel könyvtárunkat**, legtöbben azt válaszolták, hogy szórakozás és tanulás.

tanulás	munka	szórakozás	egyéb	Össz.:
25	10	38	9	82
50 %	20 %	76 %	18 %	

Megjegyzés: Ha összeadjuk az eredményt, azt látjuk, hogy nem 100 % az összeg. Ez azért fordult elő, mert többen 2-3 lehetőséget is megjelöltek a válaszokból.

Kíváncsiak voltunk arra, hogy általában **elégedettek voltak-e könyvtárunkkal**. Nagyon örültünk, amikor kiderült, hogy 74 % elégedett volt.

igen	nem	részben	Össz.:
37	2	11	50
74 %	4 %	22 %	100 %

A következő kérdésre, hogy **mi a véleménye az intézményről**, 68 % pozitívan válaszolt. 24 % /12 fő/ nem írt semmit erre a kérdésre.

Azok pedig akik részben voltak elégedettek, leginkább az új könyvek könyvtárba kerülési idejével voltak elégedetlenek.

elégedett	nem elégedett	részben	nem vál.	Össz.:
34	-	4	12	50
68 %	-	8 %	24 %	100 %

Megvizsgáltuk, hogy bizonyos **szolgáltatásainkból** /nyitvatartási idő, rendelkezésre álló könyvek, folyóiratok, hanglemezek/ **hogyan vannak megelégedve**.

A **nyitvatartási idővel** 94 % volt elégedett. 6 % nem volt elégedett, ők a hétfői nyitvatartást hiányolták.

A **rendelkezésre álló könyvekkel** 92 % volt elégedett, 8 % több új könyvet szeretne.

A folyóiratokkal kapcsolatban már színesebb a skála, 48 % elégedett, 8 % nem elégedett és 42 % nem veszi igénybe. Ez utóbbi magas szám azért is lehetséges, mert a folyóiratolvasó kissé elkülönülve, az épület földszintjén helyezkedik el.

Hasonló a helyzet a **hanglemezekkel** kapcsolatban is. Sokan nem tudnak róla vagy nem veszik igénybe ezt a szolgáltatást. Ez még azért is lehetséges, mert az olvasók között sok a fiatal /diák/, akik inkább a mai könnyűzenét szeretnék hallgatni és ebből sajnos egyre kevesebbet tudunk beszerezni. Elégedett 24 %, nem elégedett 10 %, nem veszi igénybe a részleg szolgáltatásait 66 %.

Arra a kérdésre, hogy elégedettek-e a **dolgozók szolgálatkészségével** és a kapott információkkal 98% igenlő válasszal felelt. Reméljük nem csak udvariasságból!

Az utolsó kérdésünkre, hogy **mit javasolna a munka jobbítása érdekében**, sajnos 37 fő nem válaszolt. Pedig szerettünk volna sok új, jó ötlettel gazdagodni. A javaslatok között ismét többször előkerült, hogy gyorsabban kerüljenek ki a kölcsönzésbe az új könyvek. Egy olvasó javasolta a számítógépes katalógust, felhívták figyelmünket a hiányzó régi könyvek beszerzésére. Volt olyan aki több író-olvasó találkozót szeretne. És volt olyan is, aki azt mondta: "Ha így marad, már az is bőven elég."

Úgy érezzük, hogy a felmérés összességében alátámasztotta elképzelésünket, vagyis, hogy a könyvtárra továbbra is szükség van. Ennek ellenére levonjuk a megfelelő következtetéseket és igyekszünk még jobb munkát végezni.

Azonban ha újabb felmérést készítenénk, feltétlenül figyelembe vennénk az egyik megkérdezett véleményét, amit megjegyzésként fűzött a felméréshez: "A kérdések összeállításával nem kapnak valós képet az olvasóktól, mivel az emberi lustaságot is figyelembe kellett volna venni, valamint egy-két kérdésükre nem lehet válaszolni." ?!

Reméljük ez a vélemény azért nem nagyon rontja a felmérés értékét és használhatóságát!

F o l b e r t h B é l á n é

S t r e n g J á n o s n é

A közművelődés új modellje Gárdonyiban

Közel egyeztetendős vajúdas után 1992 januárjában az önkormányzat művelődési és sport bizottsága egy javaslatot tett a képviselő-testület asztalára. Az előterjesztés körvonalazta a közművelődés új szervezeti felépítését, meghatározta az alapelveket.

A lényeges változások a következőkben foglalhatók össze:

- a jelenlegi vertikális felépítést önállóan tevékenykedő intézmények váltják fel,
- a művelődési és sport közösségek - a közvetítő intézmények kiiktatásával - a városi költségvetésből kapnának a működésükhöz támogatást pályázat útján,
- a művelődési ház igazgatóját a polgármesteri hivatal szervezetéhez tartozó művelődési menedzser váltaná fel, aki az eddigi - jórészt adminisztratív - feladatköre helyett az intézmények, a közösségek és az önkormányzat közötti kapcsolatokért, a kezdeményezések összehangolásáért, a városi szintű rendezvények, megmozdulások szervezéséért és lebonyolításáért lenne felelős.

Az indokok a következők voltak:

Sem a közművelődési intézmények (könyvtárak, klubok) sem a működő közösségek (szakkörök, színjátszó csoportok, zenekar, énekar stb.) nem igényelnek közvetlen szakmai irányítást.

A művelődési ház épületét - a jelenlegi tevékenységgel együtt - egy kulturális tevékenységet folytató kft. vette át.

Szükség van valakire, aki a meglévő igényeket, kezdeményezéseket összehangolja a lehetőségekkel, "erjeszti" a város művelődési életét, szervezi a városi rendezvényeket (ünnepségek, bálók, hangversenyek),

összefoglalva: nem "gyámkodik", hanem csak "bábáskodik", segíti a világra jönni a jó ötleteket.

Az új felállásból adódó előnyök két nagy csoportba oszthatók:

- Az intézmények saját tevékenységi körükben, költségvetési lehetőségeikkel összehangban önállóan és teljes felelősséggel gazdálkodnak, érdekeltek a bevételek növelésében és a kiadások csökkentésében, pénzmaradványukat szabadon felhasználhatják. Az ésszerűsítésből adódó megtakarítást egyéb pénzekkel kiegészítve az önkormányzat "Közművelődési és Sport Alap"-ot hozott létre. Az alaphoz pályázhatott minden művelődési és sport közösség (működéséhez), és minden intézmény (az alaptevékenységet meghaladó új közművelődési formák létrehozásához). A pályázatok elbírálásakor előnyben részesültek a már létező közösségek, a támogatás mértéke felnőtt csoportnál nem haladhatta meg a teljes költség 80 %-át (20 % saját bevétel).

A következő csoportok kaptak támogatást:

Agárdi MEDOSZ SE (turistaház felújításához)	80 000 Ft
Gárdonyi DSE (nemzetközi labdarúgó tornához)	40 000 Ft
Természetjáró közösség (Zichyújfalu)	30 000 Ft
Dinnyési Sportkör	100 000 Ft
Csillagász szakkör, Agárd (új távcső vásárlásához)	28 000 Ft
Ásványbarát kör, Gárdony	20 000 Ft
Gárdonyi Galéria (grafikai keretek vásárlására)	40 000 Ft
Felnőtt szövetség, Gárdony	40 000 Ft
Ügyes és kevésbé ügyes kezek szakkör, Agárd	25 000 Ft
Nyugdíjas klub Gárdony	20 000 Ft
Nyugdíjas klub Dinnyés	20 000 Ft
Nyugdíjas klub Agárd	20 000 Ft
Magyar-Finn Baráti Kör	15 000 Ft
EFFECT színjátszó csoport	100 000 Ft
Szakszervezeti Könyvtár, Zichyújfalu (lakossági ellátáshoz)	65 000 Ft
Katolikus Egyházközség (hitoktatáshoz)	20 000 Ft
Alborada vegyeskar	140 000 Ft
Micimackó gyermek színjátszó csoport	80 000 Ft
Velencetours SE	500 000 Ft

Az összeg felhasználásáról - a pályázatban megjelölt célok figyelembe vételével - a közösség maga dönt, az esetleges megtakarítás a következő évre átvihető. A pénzügyi előírások betartásáról önálló jogi személy esetében a felelős vezető, egyéb esetben a befogadó intézmény vezetője gondoskodik, az év végén a bizottságnak beszámol.

Mit jelent ez az új forma a könyvtáraknak? Igazából őket érinti a legkevésbé, a fiókkönyvtári rendszer, a közös szerzeményezés maradt, a költségvetésünk egy, a pénzügyi adminisztrációt változatlanul a polgármesteri hivatal gazdasági csoportja végzi. DE érdekeltek vagyunk abban, hogy a tavaly vásárolt fénymásolót jól kihasználjuk, az energiaköltségeinket a lehetőségek szerint csökkentjük, bevételekre tegyünk szert. Változatlanul "addig nyújtózkodhatunk, amíg a takarónk ér", de tisztábban látjuk a végét. Nem csak kérni tudunk, de tenni is a saját ügyeink érdekében. Befogadó intézménye vagyunk a Gárdonyi Galériának, a csillagász szakkörnek, a mi presztízsünket és anyagi forrásunkat növeli minden új kezdeményezés. Megnőtt a lehetőségünk, megnőtt a felelősségünk is. Reméljük, fel tudunk nőni a feladathoz.

K l a u s z G á b o r

Könyvtár-galériák Gárdonyban

1992 tavasza a galériák tavasza volt Gárdonyban és Agárdon. Áprilisban az agárdi könyvtár Kis Galériája nyílt meg két helybeli fiatal, Kovács Attila és Kapássy Edina kiállításával. Májusban Simon László képverseit és Simon Gábor olajképeit tekinthették meg az érdeklődők.

Május 20-án Somogyi Tamás fotóművész kiállításával megnyitottuk a "G" Galériát a gárdonyi Városi Könyvtárban. E galéria egy utcagaléria, így minden arra járó megtekintheti a könyvtár nagyméretű ablakaiba elhelyezett képeket.

Mi a célunk e galériákkal? Úgy gondoljuk, a könyvtáraktól nem állhat

távol képzőművészeti alkotások bemutatása. Az irodalom sem választható el élesen e területtől, hiszen sok író, költő nemcsak kiváló irodalmár, hanem képzőművész is volt. Azt valljuk, hogy a testvérműzsák randevúzzanak nyugodtan a könyvtárban. Ezek az "információk" adnak valami pluszt a könyvtár miliőjéhez, és ízlésvilágunk formálásában is szerepet kapnak.

Honnan volt pénzünk e galériák kialakítására? A "G" Galéria az önkormányzat közművelődési alapjára beküldött pályázat útján nyert 40 ezer forintot. Ez az összeg az indulás költségeihez (keretek, rögzítő lécek stb.) elegendő. Az agárdi Kis Galéria a könyvtár költségvetéséből jött létre.

A "G" Galériában kortárs művészek anyagait szeretnénk kiállítani. Ebben segít nekünk Acsa Szücs Imre képzőművész, aki kapcsolatai útján is megismerheti művészbárataival e kiállítási lehetőséget. Az itt kiállított képek szezonban kéthetente, azon kívül pedig havonta váltanak egymást. Az agárdi galériában helybeli művészek állítanak ki, akik felkérésünkre vállalnák azt.

Bízunk abban, hogy a galériákban kiállított képek segítségével a művészet és könyvtárunk még közelebb kerül az emberekhez, és látogatóink valamint olvasóink száma gyarapodni fog.

N u s s e r T a m á s

FEJÉR MEGYE TELEPÜLÉSEINEK KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSA 1991-BEN

S O R S Z Á M	VÁROS, KÖZSÉG	NE- RES- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK				FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK											
			A KÖNYV- TÁRHELYI- SÉGEK ALAPTER. n ^o	FŐFOGL. KÖNYV- TÁROKOK SZÁMA	LELTAR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	HELYREN LÉVO ALLOMANNY	AZ ALL.GYAR. FORDÍTOTT FT.		REIRAT- KOZOTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLA- TOTTS. ALL. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. ALL. EGYS./ OLVASO	OLVASO ARANY OLV./ LAKOS	OLVASO ÉRDEKL KÖLCS. ALL. OLVASO	LAKOS ÉRDEKL KÖLCS. ALL. LAKOS	LATOG/ INTENZ LATOG/ OLVASO	FORGAS SER. KÖLCS./ HELYB. LÉVO	RESZER KVOTA FT/ RESZER ALL. EGYS.	ÁTLAG- AR FT/ RESZER ALL. EGYS.	TÁRDL INDEX ALL. EGYS./ n ^o
							EREDETI KÖLT- SÉGVET.	ÖSSZE- SEN					REIRAT- KOZOTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA										
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.
MÉRSŐK																										
1.	Etelekfehervár	11109b	3698	55	12718	484772	3638034	3861443	20699	249569	135889	443293	6194	78744	37392	105485	4.4	23.4	18.6	21.4	4.0	12.1	0.9	34.8	303.6	131.4
2.	Mór	14950	524	12	1860	81155	348228	370640	2205	28213	13757	42502	771	8379	5208	16263	5.4	36.8	14.7	19.3	2.8	12.8	0.5	24.8	199.3	154.9
3.	Bárdudvard	12897	445	8	992	64136	160000	216028	2289	22038	15517	52534	1204	12763	8238	23738	5.0	28.0	17.7	23.0	4.1	9.6	0.8	16.8	217.8	144.1
4.	Bicske	11392	477	7	1510	60975	281998	313521	1811	21252	10180	33745	684	9172	3718	10491	5.4	33.7	15.9	18.6	3.0	11.7	0.6	27.5	207.6	127.8
5.	Gárdony	8260	428	3	1079	29384	177802	180783	1623	14999	8980	28222	650	7843	3956	7082	3.6	18.1	19.6	17.4	3.4	9.2	1.0	21.9	167.5	68.7
ÖSSZESEN		158567	3562	85	18159	720422	4546062	4942415	28627	336071	184323	600296	9503	116841	58512	163059	4.5	25.2	18.1	21.6	3.8	11.7	0.8	31.2	272.2	129.5
MŰZSÉGEK																										
6.	Ercsi	7621	152	2	635	20401	130000	133818	851	10405	9025	34462	424	6624	5489	16952	2.7	24.0	11.2	40.5	4.5	12.2	1.7	17.6	210.7	134.2
7.	Enying	7183	216	3	582	26316	99374	103052	935	10915	4725	16009	456	5693	2457	6160	3.7	28.1	13.0	17.1	2.2	11.7	0.6	14.3	177.1	83.3
8.	Földvár	5915	142	1	478	16557	99892	99892	769	8133	5791	18854	359	4092	2834	7556	2.8	22.1	12.7	25.2	3.2	10.9	1.1	16.9	209.0	116.4
9.	Füzesgyarmat	5897	88	1	493	12472	81355	82144	480	3263	2784	7812	226	2166	1855	4278	2.1	26.0	8.1	16.3	1.3	6.8	0.6	13.9	166.6	141.7
10.	Isákvár	4881	200	2	353	22422	80352	88352	634	7428	4846	17577	248	3998	2694	6989	4.6	25.4	13.0	27.7	3.6	11.7	0.8	16.4	227.6	112.1
11.	Mezőfalva	4641	130	2	557	20699	113867	127918	865	9937	8311	22063	421	4076	3334	7654	4.5	23.9	18.6	25.5	4.8	11.5	1.1	27.6	229.7	159.3
12.	Serenedves	4617	165	1	537	14353	71809	71809	570	5933	5703	19595	326	4014	3805	12848	3.1	25.2	12.3	34.4	4.2	10.4	1.4	15.6	133.7	87.6
13.	Martonvásár	4344	115	1	499	16431	99791	100189	634	10114	5897	12897	303	5710	7219	8291	3.8	25.9	14.6	20.3	3.0	16.0	0.8	23.1	200.8	142.9
14.	Velence	4301	205	1	703	17716	177257	178885	844	4507	3731	12822	331	2797	2139	6780	4.1	27.5	15.0	19.9	3.0	7.0	0.7	41.6	254.5	86.4
15.	Ács	3990	99	0	302	9777	30000	46000	748	3106	2826	7229	204	2161	1912	4251	2.5	28.1	8.7	26.8	1.8	6.9	0.7	10.0	132.5	98.8
16.	Fácalmás-kölc	3983	79	1	374	12981	50000	55210	174	1211	578	2148	48	353	194	544	3.3	74.6	4.4	12.3	9.5	7.0	0.2	13.9	147.6	164.3
17.	Stabadbátvány	3857	88	1	259	10188	53427	53427	865	9904	8268	25714	369	5426	4494	13877	2.6	11.4	23.9	28.7	6.6	11.1	2.5	13.7	266.3	115.8
18.	Bodajti	3787	150	1	465	12986	120427	128806	602	4629	2706	9566	298	2970	1593	4450	3.4	21.6	15.9	14.2	2.3	7.7	0.7	31.9	259.8	96.6
19.	Pécsfa	3764	260	1	563	15108	125247	125247	654	14167	7848	24629	272	7467	2989	10015	4.0	21.8	18.4	35.5	6.5	20.4	1.6	33.3	249.0	58.1
20.	Bőszőlés	3634	173	1	772	14682	57622	57622	551	4607	2486	10079	219	2368	1727	3517	4.0	24.8	16.3	17.1	2.8	7.8	0.7	15.9	74.6	84.9

S O R S Z Á M	VÁROS, KÖZSÉG	NÉ- PES- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK					FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK										
			A KÖMIV- TÁRHÉLYI- SÉGEK ALAPTÉP. n ²	FŐFOGL. KÖMIV- TÁROSOK SZÁMA	LELTAR- DA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	HELYEN LEVŐ ALLONMAY	AZ ALL.GYAR. FORDÍTOTT FT.		BEIRAT- KOZOTT OLVASÓ SZÁMA	LATOGA- TÓV SZÁMA	KÖL- CSÖZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLÁ- TOTTS. ALL. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. EGYS./ OLVASO	OLVASO TÁRNY OLV./ LAKOS	OLVASO ÉRDEKL KÖLCS. ALL. OLVASO	LAKOS ÉRDEKL KÖLCS. ALL. LAKOS	LATOG/ OLVASO INTENZ	FORGAS/ KÖLCS. EGYS./ HELYB. LEVŐ	BESZER/ KÖNYV FT/ LAKOS	ÁTLAG- ÁR FT/ BESZER/ ALL. EGYS.	TÁROL INDEX ALL. EGYS./ n ²
							EREDETI KÖL- SEGNET.	ÖSSZE- SEM					BEIRAT- KOZOTT OLVASÓ SZÁMA	LATOGA- TÓV SZÁMA	KÖL- CSÖZÖK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA										
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.			
KÖZSÉGEK																										
21.	Adony	3455	102	1	176	12498	36000	35977	322	4256	2282	5605	184	2592	1488	3352	3.6	36.8	9.3	17.7	1.6	13.2	0.5	10.4	204.4	122.5
22.	Nagyvenyő	3371	80	1	337	11564	44699	44699	487	2671	2475	11413	226	1922	1765	8751	3.4	23.7	14.4	23.4	3.4	5.5	1.0	13.3	132.6	139.3
23.	Etyeki	3188	158	1	290	15048	47838	46670	413	4986	2909	6584	180	1820	844	2534	4.7	36.4	13.0	15.9	2.1	12.1	0.4	15.3	124.8	95.2
24.	Bakonycsanak	3146	167	1	242	16765	51676	51676	321	5129	3856	15716	210	3944	2728	8772	3.4	33.5	10.2	49.0	5.9	16.0	1.5	16.5	213.3	190.6
25.	Sáros	3085	82	1	285	9979	37287	37287	403	4455	3654	12498	177	2019	1659	5341	3.2	24.2	13.0	31.1	4.0	11.1	1.3	12.1	130.8	108.5
26.	Fájdinésvegy	3003	85	0	0	6954	0	0	222	1690	1568	4518	69	766	691	1815	2.3	31.3	7.4	26.4	1.5	7.6	0.6	0.0	0.0	81.8
27.	Lécsény	2932	125	1	256	8466	29177	38968	251	3010	1698	5627	126	1222	735	2031	2.9	33.7	8.6	22.4	1.9	12.0	0.7	13.3	152.2	67.7
28.	Lece	2817	78	1	96	9301	20338	20338	286	1912	1248	3192	120	803	505	914	3.3	32.5	10.2	11.2	1.1	6.7	0.3	7.2	211.9	119.2
29.	Nádasréti	2681	60	0	15	5169	3217	3217	101	792	750	3204	59	478	440	1660	1.9	51.2	3.8	31.7	1.2	7.9	0.6	1.2	214.5	96.2
30.	Árpa	2663	76	1	374	15520	50006	63123	489	9143	3254	8897	175	6423	1709	5123	5.2	31.7	18.4	18.2	3.3	16.7	0.6	23.7	168.8	204.2
31.	Kőrös	2631	60	1	207	11339	36726	36726	246	2241	1944	4951	142	1548	1298	3084	4.2	46.1	9.4	20.1	1.9	9.1	0.4	14.0	177.4	199.0
32.	Lovasberény	2602	114	1	112	7400	32086	34928	337	2811	2289	7427	155	1612	1395	4726	2.8	22.0	13.0	22.0	2.9	8.2	1.0	13.4	311.9	64.9
33.	Baracska	2505	23	0	57	5781	12000	10900	0	0	0	0	0	0	0	0	2.3	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.8	210.5	59.7
34.	Ivánca	2458	32	1	158	9181	26231	26231	197	1840	1537	4726	100	1654	927	2880	3.7	46.6	9.0	24.2	1.9	9.3	0.5	10.7	156.2	127.6
35.	Sárszentivány	2452	48	0	159	6845	25692	25692	182	622	598	1249	99	499	388	857	2.8	37.6	7.4	7.0	0.5	3.4	0.2	10.5	104.8	142.6
36.	Lajosménfő	2421	66	1	116	9991	19945	19945	257	2795	2032	7970	130	2174	1752	4656	4.1	38.9	10.6	30.6	7.2	14.8	0.8	7.8	162.3	156.5
37.	Kisláng	2401	71	1	264	10883	51612	51612	347	4450	1950	5268	230	2954	1924	4450	4.5	31.4	14.3	16.1	2.6	12.8	0.6	21.3	195.5	179.6
38.	Bec	2378	100	0	90	11361	19556	19556	129	993	697	1727	98	616	418	1162	4.8	61.7	5.8	12.4	0.7	7.1	0.2	0.2	217.3	113.6
39.	Pákoz	2353	36	0	138	8665	26336	26336	296	2821	2412	8240	105	1662	1417	4225	3.7	29.3	12.6	27.8	0.5	9.5	1.0	11.2	190.8	154.7
40.	Füzesváros	2320	92	0	264	12626	27449	29175	204	1741	1756	4645	105	346	396	2144	5.2	59.0	8.8	22.8	2.0	6.5	0.4	16.9	192.1	126.7
41.	Mezőszilas	2205	268	1	321	12371	43000	59965	614	2197	1203	4637	219	1365	689	2967	1.6	20.1	27.8	7.6	2.1	3.6	0.4	26.7	183.7	46.2
42.	Sárszentlőrinc	2202	37	0	117	7464	12126	12126	46	649	649	2787	16	298	298	1055	2.1	191.4	2.1	60.6	1.3	14.1	0.6	5.5	103.6	126.1
43.	Somogy	2100	40	0	34	5885	6727	6727	72	913	361	2666	54	714	578	2971	3.8	81.7	3.4	50.5	1.2	12.7	0.6	3.2	197.9	107.1

S. N.	NÉV	KÖRZETI FELTÉTELEK										FORGALMI ADATOK										VIZONYSZÁMOK																
		FŐFOLY- KÖRZETI		MELTLEN		AZ ALL. NYAR.		MELIAT-		KÖZCS.		0-14 ÉVES ÉS FIATALAI		ELL- TOTTIS.		OLVASO		OLVASO		LAKOS		LAKOS		LAKOS		LAKOS		LAKOS		LAKOS		LAKOS		LAKOS		LAKOS		
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.			
44	Ját	45	0	136	5635	16545	16545	228	2203	1194	3754	1393	803	2999	2.8	25.6	11.0	16.5	1.8	9.7	0.6	9.0	121.7	129.7														
45	Szabadszabály	52	0	40	4714	4752	4752	129	2243	1998	9452	82	1244	1204	5179	2.3	36.5	6.3	73.3	4.6	17.4	2.0	2.3	116.8	90.7													
46	Párhuz	64	0	248	6526	30304	30304	197	2310	1864	5104	107	1478	1142	3875	3.2	34.9	9.2	27.7	2.6	12.4	0.8	15.0	122.2	102.0													
49	Más	41	0	166	7790	28531	28531	216	2289	2001	6791	106	1178	1019	2937	3.9	36.1	10.9	31.6	3.4	10.6	0.9	12.9	153.6	196.1													
48	Zámoly	60	0	309	8923	42127	42127	210	1534	1492	6276	64	731	715	2307	4.7	46.9	11.5	29.9	3.4	7.3	0.7	23.1	136.3	214.8													
49	Vértesszabály	76	0	189	6465	27276	19405	188	2225	270	3564	98	1177	617	2130	3.6	34.4	10.4	19.0	2.0	11.8	0.6	10.7	102.7	93.5													
50	Fehérvárszabály	102	0	241	7392	32484	32484	86	397	347	920	62	298	262	653	5.1	76.9	5.4	8.6	0.5	4.1	6.1	18.1	134.8	72.4													
51	Szabály	25	0	161	4821	16182	16182	46	496	256	689	16	184	74	217	2.5	92.1	2.8	18.1	0.5	10.3	0.2	9.3	160.5	176.8													
52	Ménfőcsanak	48	0	233	6509	29761	29761	94	366	392	1026	54	195	177	582	3.8	69.2	5.5	11.0	0.6	3.9	0.2	17.5	127.7	135.5													
53	Árkadi	70	0	131	3260	45450	45450	265	3864	3249	9164	124	1950	1663	4194	4.9	32.8	14.9	36.1	5.4	15.3	1.1	26.8	251.3	118.6													
54	Érd	142	0	238	16224	73963	73963	223	2459	1667	4098	100	1199	630	3516	5.8	72.8	13.6	18.3	2.5	11.0	0.3	45.2	286.7	114.3													
55	Székely	26	0	232	7468	26556	26149	227	2934	2318	5668	31	1477	1255	2869	4.6	35.9	13.9	25.9	3.6	12.9	0.8	17.2	121.3	207.4													
56	Pálfa	22	0	270	6382	29875	26310	143	1965	1400	7675	86	1355	1095	3458	5.0	44.6	8.9	53.7	4.8	13.7	1.2	22.6	134.3	199.5													
57	Pálfa	42	0	168	7563	24838	24838	72	194	182	796	23	38	46	130	5.0	105.0	4.8	11.1	0.5	2.7	6.1	17.9	159.8	180.1													
58	NYELV	116	0	156	7082	14994	14994	138	4107	3722	6856	108	2003	2399	4602	6.1	65.8	9.3	49.5	4.6	34.6	5.8	11.3	133.3	82.6													
59	Magyarország	164	0	6	5637	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
60	Székely	52	0	217	6741	26559	22252	142	1181	1132	4804	66	817	817	2518	4.7	47.5	9.9	33.8	3.3	8.3	6.7	22.5	101.7	166.5													
61	Árkadi	50	0	87	7910	11122	11560	114	885	813	1778	77	769	723	1489	5.6	49.4	8.1	15.6	1.3	2.8	0.2	8.1	246.4	138.2													
62	Magyarország	86	0	117	6672	16306	16308	148	2357	2003	1532	59	1290	885	1946	4.8	45.1	15.5	10.6	1.1	22.7	6.2	11.6	139.4	93.4													
63	Székelyország	25	0	197	5962	20669	16916	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0													
64	Isztvánfalva	79	0	236	7823	30072	30071	167	1281	1232	4007	108	906	865	2241	5.7	41.9	12.6	21.4	2.9	6.9	0.5	22.1	134.2	112.0													
65	Tardos	105	0	129	5271	41005	41005	141	1332	1206	2724	69	622	520	1494	3.9	32.4	16.4	26.4	2.7	9.4	0.7	30.1	124.4	60.2													
66	Ménfőcsanak	134	0	239	6271	19387	19387	149	3544	1472	4422	93	1347	512	1202	4.7	32.0	14.6	22.6	3.3	17.1	0.7	7.9	31.2	62.7													

S O R S Z Á M	VÁRS. KÖZSÉG	ME- PES- SÉG	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK					FORGALMI ADATOK								VISZONYSZÁMOK										
			A KÖNYV- TÁRHELYI- SÉGEK ALAPTER. #	FŐFOGL. KÖNYV- TÁRSOK SZÁMA	LELTÁR- BA VETT ALL. EGYS. SZÁMA	MELYBEN LEVŐ ALLOMANNY	AZ ALL.GYAR. FORDÍTOTT FT.		BEIRAT- KOZOTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZŐK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA	A 14 ÉVES ÉS FIATALABB				ELLA- TOTT. EGYS./ LAKOS	OLVASO ELL. EGYS./ OLVASO	OLVASO ARANY OLV./ LAKOS	OLVASO ÉRDEK. KÖLCS. ALL. OLVASO EGYS./ OLVASO	LAKOS ÉRDEK. KÖLCS. ALL. LAKOS	LATOG/ INTENZ. OLVASO	FORGAS/ SEP. KÖLCS. EGYS./ FT/ MELYB. LEVŐ	DESZER KVOTA KIEG LAKOS	ÁTLAG AR FT/ DESZER ALL. EGYS.	TAROL INDEX ALL. EGYS./ #
							EREDETI KÖLT- SÉGVET.	ÖSSZE- SEN					BEIRAT- KOZOTT OLVASOK SZÁMA	LATOGA- TOK SZÁMA	KÖL- CSÖNZŐK SZÁMA	KÖLCS. ALL. EGYS. SZÁMA										
							1.	2.					3.	4.	5.	6.										
KÖZSÉGEK																										
96. Mátvadásztó	872	40	0	0	3677	0	0	58	387	385	1000	36	291	291	653	4.4	66.8	6.7	17.2	1.1	6.7	0.3	0.0	0.0	0.0	96.9
97. Tóbalud	858	50	0	159	4104	26039	26039	72	263	164	235	22	109	94	126	4.9	57.0	8.4	3.3	0.3	3.7	0.1	30.3	154.1	82.1	
98. Bást	837	50	0	113	5554	15000	15653	90	1123	750	2818	43	712	383	1234	6.7	61.7	19.8	31.3	3.4	12.5	0.5	18.8	138.5	92.6	
99. Vereb	767	55	0	52	4555	4178	4178	45	971	741	3314	27	869	639	2309	5.9	101.2	5.9	73.6	4.3	21.6	0.7	5.4	86.3	82.8	
100. Sáregres	746	64	0	128	5188	13550	13550	59	814	744	2546	38	465	419	1163	7.0	87.9	8.0	45.2	3.4	13.8	0.5	18.3	105.9	81.1	
101. Sárkeszi	654	40	0	0	1708	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	42.7	
102. Monda	608	20	0	0	1592	0	0	20	138	119	359	13	97	81	286	2.6	79.6	3.3	18.0	0.6	6.9	0.2	0.0	0.0	79.6	
103. Főle	587	16	0	153	4989	21115	21115	132	1239	865	3836	79	774	537	2273	8.3	37.0	22.5	29.1	6.5	9.4	0.8	36.0	138.0	305.6	
104. Suvor	562	28	0	169	4195	5672	8046	174	899	863	3762	45	428	392	1237	7.5	24.1	31.0	21.6	6.7	5.2	0.9	14.3	47.6	149.8	
105. Nagyvölgy	520	50	0	109	5125	10000	17468	86	1110	898	2997	41	856	683	2314	9.9	64.1	15.4	37.5	5.8	13.9	0.6	33.6	160.3	102.5	
106. Fátónvölgy	438	0	0	0	86	0	0	16	210	60	84	4	96	30	39	0.2	5.4	3.7	5.3	0.2	13.1	1.0	0.0	0.0	0.0	
107. Söréd	423	0	0	0	3024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
108. Madap	384	20	0	0	3337	0	0	32	340	325	968	15	156	145	405	5.7	104.3	8.3	30.3	2.5	10.6	0.3	0.0	0.0	166.9	
109. Kócsér	188	0	0	0	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Összesen		360314	12845	112	42581	1515462	7565128	9177130	51363	581600	359761	1158995	20349	259779	159150	448294	4.2	29.5	14.1	22.6	3.2	11.3	0.8	22.5	192.0	118.8

MUTATÓ AZ 1991. ÉVI STATISZTIKÁHOZ

Aba	15	Mány	47
Adony	21	Martonvásár	13
Alap	44	Mátyásdomb	90
Alcsútdoboz	61	Mezőfalva	11
Alsószentiván	67	Mezőkomárom	77
Bakonycsernye	24	Mezőszentgyörgy	66
Bakonykúti	100	Mezőszilas	41
Balinka	84	Moha	96
Baracs	30	Mór	2
Baracska	33	Nadap	102
Beloianisz	74	Nádasdladány	53
Besnyő	52	Nagykarácsony	59
Bicske	4	Nagylók	71
Bodajk	18	Nagyveleg	99
Bodmér	103	Nagyvenyim	22
Cece	28	Pákozd	39
Csabdi	79	Pátka	56
Csákberény	69	Pázmánd	46
Csákvár	10	Perkáta	19
Csókakó	81	Polgárdi	8
Csór	60	Pusztaszabolcs	9
Csősz	82	Pusztavám	40
Dég	38	Rácalmás-Kulcs	16
Dunaújváros		Ráckeresztúr	29
ld. Munkahelyi	69	Sárbogárd	3
Előszállás	20	Sáregres	94
Enying	7	Sárkeresztes	72
Ercsi	6	Sárkeresztúr	42
Etyek	23	Sárkeszi	95
Fehérváracsurgó	50	Sárosd	25
Felcsut	57	Sárszentágota	63
Füle	97	Sárszentmihály	35
Gánt	92	Seregélyes	12
Gárdony	5	Soponya	43
Gyúró	76	Söréd	101
Hantos	83	Sukoró	98
Igar-Vámszőlőhegy	68	Szabadbattyán	17
Iszkaszentgyörgy	64	Szabadegyháza	45
Isztimér	89	Szabadhídvég	78
Ivácsa	34	Szár	55
Jenő	75	Szárliget	51
Kajászó	86	Székesfehérvár	1
Káloz	31	Tabajd	91
Kápolnásnyék	26	Tác	73
Kincsesbánya	54	Tordas	65
Kisapostag	88	Urhida	70
Kisláng	37	Vajta	80
Kőszárhegy	85	Vál	58
Lajoskomárom	36	Velence	14
Lepsény	27	Vereb	93
Lovasberény	32	Vértesacska	49
Magyaralmás	62	Vértesboglár	87
Zámoly	48		

FEJÉR MEGYE MUNKAHELYI KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAI 1991-BEN

S O R S Z Á M	A könyvtár székhelye	A fenntartó neve	A könyvtár jellege				Működési feltételek				Forgalmi adatok			
			központi	körzeti	inálló	letéti	Alap-terület /m ² /	közp. könyvt.	Helyben lévő állomány	Az áll. gyar. forr. összeg /Ft/	Beiratkozott olvasók száma	Tátogatók száma	Kölcsönzött áll. egység száma	
1.	Székesfehérvár Engels F. u. 3.	MSZOSZ	1					227	4	83713	369056	395	3989	7749
2.	Székesfehérvár Berényi u.	VIDÉKION			1			719	9	102303	599941	4231	44989	93464
3.	Székesfehérvár Sóstó	IKARUS			1			197	2	49634	110816	1103	9416	21642
4.	Székesfehérvár Versegi u. 1-15.	KÖPÉNI			1			160	2	23218	135875	750	6173	15663
5.	Székesfehérvár Bőrcsöndi u. 14.	ALBA VOLÁN			1			72	-	23318	49423	553	4980	16512
6.	Székesfehérvár Fürst S. u. 74.	MÁV Műv. Ház Könyvtára			1			66	-	9931	40000	224	4126	5490
7.	Balinka	Balinkai Szénhánya			1			95	1	13899	33699	108	1935	3637
8.	Dunaújváros Réke tér 3.	26. sz. ÁÉV			1			89	-	16291	36470	212	539	1285
9.	Zichyújfalu	Mezőgazdasági Kombinát			1			80	1	12458	53871	267	2469	7168
10.	Csákvár Kastélypark 4.	Szent György Kórház			1			76	1	8661	33968	764	5641	10226
11.	Székesfehérvár Fürdősor 5.	Tóparti Gimnázium				1		150	-	5253		515	8625	3950
12.	Székesfehérvár Farkasveremi u.	SZIM RT.				1		90	-	6232		242	1220	2240
13.	Székesfehérvár Honvéd u.	Ingyenkezelő Váll.				1		18	-	2797		153	637	1263
14.	Székesfehérvár Bakony u.	Garzon Bútorgyár				1			-	748		29	157	353
15.	Székesfehérvár Várkörút 31.	I. István Keresk. és Közg. Szakköz.				1		30	-	1278		76	576	2304
16.	Székesfehérvár Sereglőesi u.	ALUFE Fémgyártó Váll.				1		25	-	1615		62	173	272
17.	Székesfehérvár Sörház tér 1.	FETÉV RT.				1		12	-	1566		25	112	240
18.	Székesfehérvár Balatoni u. 6.	Középtudományi VIZIG				1		37	-	6683	20000	184	1712	7025

Sorszám	A könyvtár székhelye	A fenntartó neve	A könyvtár jellege				Működési feltételek				Forgalmi adatok		
			központi	körzeti	önálló	letéti	Alapterület /m ² /	fogl. könyvt.	Helyben lévő állomány	Az áll. gyar. ford. összeg /Ft/	Beiratkozott olvasók száma	Látogatók száma	Kölcsönzött áll. egység száma
19.	Székesfehérvár Váralja sor 1-5.	Fm.-i Gabonaforg. és Malomip. Váll.				1	-	-	513		28	89	197
20.	Székesfehérvár Vértanu u. 22.	ELIT Ruhagyár				1	-	-	888		40	132	590
21.	Székesfehérvár Palotai u. 58.	Patyolat Váll.				1	-	-	1102		30	135	177
22.	Székesfehérvár Fő utca 7.	OTP Ingatlan RT.				1	-	-	572		64	267	1056
23.	Székesfehérvár Mártírok ut. 69.	FERROVILL				1	-	-	905		30	120	364
24.	Székesfehérvár Fürst S. u. 7.	Posta Feldolg. Üzem				1	16	-	1161		46	46	840
25.	Székesfehérvár Petőfi S. u. 5.	1. sz. Postahiv.				1	-	-	744		17	81	151
26.	Székesfehérvár Rádiótelep	Távközlési Üzem				1	-	-	534		49	634	1097
27.	Székesfehérvár Mátyás K. körút 6.	Gyógyszertári Központ				1	40	-	1313		65	227	628
28.	Székesfehérvár Takarodó u. 2.	AGROKER				1	-	-	740		37	127	312
29.	Székesfehérvár Pintér K. u.	Szent György Kórh. Rendelőintézete				1	-	-	269		28	246	367
30.	Székesfehérvár Szennyvíztelep	Víz- és Csatl. mű Szennyvíztelep				1	-	-	1386		23	41	71
31.	Székesfehérvár Mátyás K. körút	PATEX ALBA COLOR RT.				1	-	-	801		26	160	247
32.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 96.	ÉFPU Szivári Kirendeltség				1	-	-	442		20	350	627
33.	Székesfehérvár József A. u. 55.	AGROBER				1	-	-	528		25	67	128
34.	Székesfehérvár Srechenyi u. 94.	SZÖVMŰ KFT.				1	-	-	572		11	41	82
35.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Szent György Kórh. IV. Belgy.				1	-	-	193		66	66	151
36.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Ált. Sebészeti				1	-	-	423		130	174	249
37.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Traumatológia				1	-	-	429		335	335	407
38.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Terhespatológia				1	-	-	277		31	31	60

SORSZÁM	A könyvtár székhelye	A fenntartó neve	A könyvtár jellege				Működési feltételek				Forgalmi adatok		
			központi	körzeti	önálló	letéti	Alap-terület /m ² /	fogl. könyvt.	Helyben lévő állomány	Az áll. gyar. ford. összeg /Ft/	Beiratkozott olvasók száma	Látogatók száma	Kölcsönzött áll. egység száma
39.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Urológia				1	-	-	312		280	280	570
40.	Székesfehérvár Szinyi u. 1/c.	Sütőipari Váll.				1	-	-	-		40	69	166
41.	Székesfehérvár Takarodó u.	MÁV Járműjavító				1	25	-	-		32	98	187
42.	Székesfehérvár Seregélyesi u.	FEJÉRTEJ Kft.				1	-	-	545		-	-	szünetelt
43.	Székesfehérvár Farkasvermi u. 37.	MOL RT.				1	-	-	893		-	-	szünetelt
44.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Szent György Kórh. Szaksz. Kvt.				1	-	-	1239		-	-	szünetelt
45.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Kórház Belgyógyászat I.				1	-	-	197		-	-	szünetelt
46.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 3.	Kórház Gégészet				1	-	-	295		-	-	szünetelt
47.	Székesfehérvár Seregélyesi u. 9.	ARÉV Központi Telep				1	-	-	2232		-	-	szünetelt
48.	Székesfehérvár Sörház tér 1.	Városgazdálkodás Váll.				1	-	-	709		-	-	szünetelt
49.	Székesfehérvár Seregélyesi u.	320.sz. Árpád Szakközépisk.				1	-	-	1283		-	-	szünetelt
50.	Mór Major u. 3.	Móri Állami Gazdaság				1	30	-	2804		38	102	456
51.	Mór Velegi u. 3.	Csepel Művek Fémmű Móri Gyáregys.				1	15	-	1890		39	186	536
52.	Mór Kórház u. 21.	Városi Kórház				1	53	1	6448	32472	209	1879	2833
53.	Martonvásár Erdőhát pusata	MTA Kísérleti Gazdaság				1	45	-	1285		46	105	148
54.	Baracska Annamajor	Annamajori Célgazdaság				1	25	-	2571		81	393	732
55.	Kápolnásnyék Olajtelep	MOL RT. Gáz- és Olajszáll. Váll.				1	-	-	555		14	73	249
56.	Csákvár Móri major	Csákvári Állami Gazdaság				1	-	-	986		9	35	45
57.	Csákvár Rákóczi u. 38.	Állami Gazd. Kp.				1	12	-	1386		22	266	551
58.	Szabadegyháza Ipartelep	Szeszipari Váll. Szaksz. Kvt.				1	35	-	1519		31	76	262

Megszűnt
1991. szept.
24.

Megszűnt
1991. máj.
10.

Sorszám	A könyvtár székhelye	A fenntartó neve	A könyvtár jellege				Működési feltételek				Forgalmi adatok		
			központi	körzeti	inálló	letéti	Alap-terület /m ² /	közl. könyvt.	Helyben lévő állomány	Az áll. gyar. forr. összeg /Ft/	Beiratkozott olvasók száma	Látogatók száma	Kölcsönzött áll. egység száma
59	Szabadhidvégy Pélpuszta	Állami Gazd.				1	-	-	718		17	27	100
60	Lajoskomárom-Köcsöbgyárd	Egyingi Állami Gazdaság				1	30	-	1613		79	427	1177
61	Felgáti Kisesőripuszta	Egyingi Állami Gazdaság				1	24	-	1164		67	298	1924
62	Mátyásdomb Ágostonpuszta	Egyingi Állami Gazdaság				1	-	-	454		24	76	143
63	Igar-Vám Kossuth u. 42.	Igar-Vám Ált. Isk.				1	15	-	1848		93	866	2700
64	Ercsi Gyártelep	Ercsi Cukorgyár				1	18	-	3256		36	279	797
65	Mezőfalva Sismánd	Mezőgazd. Kombinát				1	80	-	5403		129	1274	1958
66	Sárközárd Május 1. major	Mezőfalvi Mezőgazd. Kombinát				1	-	-	393		18	98	300
67	Lajoskomárom Sáripuszta	Egyingi Állami Gazdaság				1	-	-	-		10	22	Megszűnt 1991. júl. 28
68	Mór-Pusztavám	IKARUS Gyáregys.				1	32	-	-		76	238	Megszűnt 1991. máj. 468
69	Dunaújváros Apáczai-Csere J. u.	DV		1			2641	25	222619	720391	8787	98138	266803
70	Pálhalma	Pálhalmai Célgazdaság				1	30	-	5996		63	205	542
71	Dunaújváros Kallós D. u. 1/7	Junior Cipőgyár				1	-	-	1168		16	266	599
	Dunaújváros Kenyérgyári u. 1	Sütőipari Váll.				1	-	-	-		55	327	Megszűnt 816
73	Dunaújváros Papírgyári u.	Papíripari Váll.				1	-	-	559		35	70	206
74	Dunaújváros Barátság u. 27.	BVM Szálló				1	12	-	-		32	207	620 Megszűnt
75	Dunaújváros Papírgyár u. 5.	FEKON Ruházati Ruházati Váll.				1	4	-	2003		-	-	szünetelt
76	Dunaújváros Dózsa Gy. u. 3.	I. sz. Posta				1	-	-	1034		-	-	szünetelt
Összesen			1	18	23	65	5325	46	658767	235982	21372	207218	494200

AZ ÜNNEPI KÖNYVHÉT MEGNYITÓJA SZÉKESFEHÉRVÁRON

1992. június 4.

Döbrentey Gyula alpolgármester, Konrád György író és Hell István költő, publicista

Dedikál: Konrád György

Székelyföldön jártam

"A könyvtár a lélek gyógytára,
könyv nélkül nincs élet, a könyv
életszükséglet."

(Bibó Lajos)

1992. április 23-án reggel, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete olvasószolgálati szekciójának 40 tagjával elindultam a Székelyföldre. Az utazás célja a Székelyudvarhelyen tartandó konferencia, melynek témája az olvasási kultúra és nemzeti azonosságtudat volt. Nem mentünk üres kézzel, mert a személyes ajándékainkon kívül magunkkal vittük az Országos Széchenyi Könyvtár ajándékát, a 250 kötet könyvet és az 500 db hanglemezt.

A nehézkes ártándi határátlépés után, ahol órák óta várt ránk a nagyváradi könyvtáros kolléganő, - a **nagyváradi** Bunyitay Vince nevét viselő magyar könyvtárba látogattunk. Az 1990. novemberében nyílt könyvtár a híres, külsőleg szépen helyreállított Kanonok soron kapott helyet. Balogh Judit, a könyvtár fiatal és végtelenül lelkes vezetője nagy szeretettel fogadott bennünket és bemutatta könyvtárát. A könyvtár az Országos Széchenyi Könyvtár és más könyvtárak adományából létesült, a Romániai Magyarok Demokratikus Szövetségének támogatásával; s mint a többi RMDSz-könyvtár, tagja az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület hálózatának. A 14 ezer kötetes könyvtárnak jelenleg 1800, naponta átlagosan 200 olvasója van. A könyvek témák szerinti csoportosításban vannak a polcokon, a katalógusokat most építik. Folyamatosan kap könyveket az OSZK-tól, a könyvtári berendezést az Illyés Alapítványtól kapta.

Következő állomásunk a **kolozsvári** Gróf Mikó Imre Könyvtár volt, ahol Pillich Katalin, a könyvtár vezetője fogadott bennünket. Ez az RMDSz-könyvtár 1992. február 2-án nyílt meg egy régi polgárházban és jelenleg 18 ezer kötetes. Nagy örömmel fedeztem fel a könyvekben a dunaújvárosi Munkásművelődési Központ és Könyvtár bélyegzőit. A könyvtárban ott tartózkodásunk alatt is nagy volt a forgalom, sok középiskolás diák válogatott a szabadpolcokon.

A meglátogatott RMDSz-könyvtárakon kívül áprilisban nyitotta meg kapuit egy új magyar könyvtár Ludason. További magyar könyvtárak létrehozására, egy könyvtári hálózat kiépülésére jött létre 1991. szeptemberében az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Könyvtári Szakosztálya által támogatott Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány.

Az alapítvány feladata:

- " - biztosítja mind a tömbben élő, mind pedig a szórványmagyarság számára az olvasói, művelődési igények kielégítését.

- idegen nyelvű - különösen nyelvtanulásra szakosodó - állománnyal hozzá kíván járulni az európai kultúrák, civilizációk megismerési lehetőségének megteremtéséhez."

10-12 nagyobb (kb. 20-25 ezer kötetes), valamint 25-30 kisebb (5-10 ezer kötetes) közkönyvtárból álló lánc kiépítését tervezik, mely megvalósításához kérik segítségünket. Az adományok lehetnek: irodafelszerelés, hang- és képanyag, könyvtári nyomtatványok, nyelvoktatást és nyelvtanulást segítő szépirodalmi művek, a magyar irodalom klasszikusainak művei, pedagógiai szakirodalom, kézikönyvek és folyóiratok. Cserébe kulturális és irodalmi értékeik közvetítését ajánlják. **(Kedves kollégák nagy szükség lenne segítségünkre!)**

Kolozsvári rövid városnézés után folytattuk utunkat és másnap, április 24-én, hajnalban érkeztünk meg **Székelyudvarhelyre**, ahol a Benedek Elek Tanítóképző Márton Áron Kollégium tanárai vártak bennünket.

A konferenciát április 24-én 10 órakor a rendezvény elnöke, Tótharsányi Sándor, a Benedek Elek Tanítóképző igazgatója nyitotta meg, köszöntve a mintegy 200 résztvevőt. Megnyitóját egy Bibó Lajos idézettel zárta: "A könyvtár a lélek gyógytára, könyv nélkül nincs élet, a könyv életszükséglet." A megnyitó szavak után Magyar Lajos: Dal című versét meghatottan hallgattuk, amely a szülőföldünkhöz való hűség megrázó hitvallása volt.

A konferencia témája, mint azt már említettem, az olvasási kultúra és nemzeti azonosságtudat volt. Az előadók a témához kapcsolódó felméréseikről adtak számot, amit Hatvanban és környékén, a Székelyföldön és a Csallóközben végeztek. Elsőnek dr. Nagy Attila ismertette vizsgálatának eredményét. Száz-száz gimnazista és szakközépiskolás válaszolt a kérdéseikre, pl.: az iskolai feladatokhoz használnak-e a tankönyvek mellett más könyveket is? Székelyföldön volt a legtöbb igen válasz. Az utolsó hat hónapban mit olvastak? Kik a kedvenc íróik? A székelyudvarhelyiek olvasnak a legtöbbet és a legértékesebb irodalmat. Első helyen náluk Jókai Mór áll, míg a másik két csoportnál a szórakoztató lektűr írók (Nemere, Cook, C. Kenneth). Vizsgálódásának második részében az értékek felől érdeklődött. Tizennyolc tételben sorolt fel értékeket, mint a szeretet, a szerelem, a család, a szabadság, az egyenlőség stb. Ezek rangsorában Székelyudvarhelyen az első helyre a szabadság, egyenlőség került. A székelyudvarhelyi diákok válaszaiból a magyarnak megmaradni akarás és hit a jövőben emelkedett ki.

V. Szabó Ferenc a jászberényi, nyitrai és székelyudvarhelyi tanítóképzősök között végzett felmérést. A pályaválasztás indítékairól, kultúrát közvetítő szerepükről, saját kultúrájukról, stb. kérdezte a fiatalokat, s a válaszokat értékelte.

Dr. Lőrincz Judit a tanítóképzősök olvasmányszerkezetét elemezte és előadásából megtudtuk a hallgatók legutóbbi hat havi olvasmánylistájának eredményeit. A felmérés szerint a nyitrai és a jászberényi tanítójelöltek havi egy, míg a székelyudvarhelyiek havi két művet olvastak. A székelyudvarhelyi diákok időérzéke más, mint a nyitrai és a jászberényi diákoké és a modernizáció sem érintette meg olyan mértékben őket. Ez az egyik magyarázata Jókai Mór és a többi magyar klasszikus és mai író (Mikszáth Kálmán, Tamási Áron, Móricz Zsigmond, Sütő András, Gárdonyi Géza, Móra Ferenc) népszerűségének.

Gereben Ferenc Székelyudvarhelyen, Zeteváralján, Zetelakán, a Csallóközben, Dunaszerdahelyen és Hatvanban százötven-százötven család körében végzett felmérést. Tárnya: a gyermekek száma, a komfortosság, a vallásosság, a könyvkultúra, a sajtóolvasás, a TV nézés volt. A mit jelent magyar-nak lenni? - kérdésre a magyarországi válaszok tíz százaléka negatív érzésnek jelölte, míg a csallóköziek és a székelyföldiek válaszaiból csak egy-két százalék. Az utolsó hat hónap olvasmányaiból megállapítható, hogy Hat-

vanban a legkedveltebb könyvek a krimik, Dunaszerdahelyen a történelmi tárgyú és Székelyföldön a szépirodalmi művek. (A felmérés rövidesen nyomtatásban is megjelenik.)

Az előadásokat követő vita valamennyiünknek hasznos tapasztalatokat és ismereteket nyújtott. A vitát és a beszélgetést este folytattuk házigazdáinkkal a közös vacsora után.

Megtekintettük a Benedek Elek Tanítóképző épületében található 75.000 kötetes Dokumentációs Könyvtárat, amely magába foglalja az iskola elődjének - a nagy hírű református kollégium - értékes könyvállományát, a római katolikus gimnázium régi könyvgyűjteményét, valamint más iskolák, intézmények és személyi adományok könyvanyagát. A könyvtár első írásos említése 1682-ből való. Az állomány időrendi egymásutániségben őrzi azokat a személyi könyvgyűjteményeket - thecakat - amelyekkel az idők folyamán gyarapodott. Például itt vannak Bethlen Imre kollégiumi főgondnok 1765-ös ajándéka között feleségének - Gyulai Klárának - könyvei. Ez ma a legrégebbi fennmaradt erdélyi női könyvtár. Az adományok mellett a kollégium saját pénzalapjából is fejlesztette állományát, így a múzeális értékű törzsállomány mellett a huszadik századi könyvek és folyóiratok is szolgálják a kutatókat.

Április 25-én a helyi múzeumba mentünk. Nekem a legnagyobb élményt a korondi fazekasság történetét bemutató kiállítás jelentette. A város legrégebbi műemlékét is felkerestük városnéző körútunkon. A Jézus kápolna az Árpád korban épült román stílusban, négyzetesen álló falai mind egy-egy karéjjal tetézve állnak. (Hasonló a székesfehérvári Bazilika előtt látható: Géza fejedelem - kápolna alaprajza.)

Ezt követően autóbussz kirándulásra indultunk Székelyudvarhely környékére. Megcsodáltuk a **bögözi** XIII. században épült gótikus stílusú református templomban a XIV. századi falfestményeken a Szent Margit és a Szent László legenda jeleneteit, a **székelydályai** XV. századi gótikus református templom szentélyének süvegboltozatán a reneszánsz freskót, melyen hajlékony, virágos indák között alakok és címerek láthatók, a hajó 1630-ban festett kazettás mennyezetét. Utunk a tavaszi, ébredő, vizet fakasztó, virágokkal ékes, zendülő mezőkön vezetett tovább, hogy az Égei Tető királytölgyei a-

latt a "tarisznyából" elfogyasztott ebéd után újabb élményekben legyen részünk. **Székelyderzsiben** Erdély egyik legjelentősebb műemlékét látogattuk meg. A középkori eredetű erődített unitárius templomban 1419-ből származó freskómaradványon Szent László legendája látható. Élmény volt számomra a templom falában található erdélyi rovásírásos felirat. A templomot körülvevő várfalak mentén gabona és élelmiszertároló kamrák vannak, a bástyákban füstölt szalonnák és sonkák lógnak. Régi szokás szerint a falu értékeit itt őrzik. **Korondon**, ebben a világhírű kis faluban, amely a Görgényi havasok festői szép völgyében fekszik, meglátogattuk az egyik leghíresebb fazekasmestert, Pál Antalt, alig tudtunk választani a sok kék madaras, zöld és kék indás, virágos tálak, bokályok közül.

Április 26-án, hajnalban búcsút mondtunk vendéglátóinknak. Útközben megálltunk a **farkaslaki** temetőnél, Tamási Áron sírjánál. Kis csoportunk elénekelt az "Elmegyek, elmegyek, hosszú útra megyek ..." kezdetű népdalt, s a sírra elhelyeztük az Égei Tetőn szedett mezei csokrunkat. A sír előtt hatalmas tölgyf között fekszik, rajta szépen faragott kopjafa. Előtte áll a Hargitából kiemelt egyetlen kvarcittömbből faragott emlékmű, Szervatiusz Jenő és Tibor alkotása. Rajta Ábel alakja és többi kedves Tamási Áron regényhős.

Teleki
Téka

Utunk **Marosvásárhelyre** vezetett, ahol a **Teleki Tékat** tekintettük meg. Az épületet Teleki Sámuel 1799-ben könyvtári célra építtette. Teleki erdélyi udvari kancellár, királyi kamarás volt. Húszéves korában Svájcban, Hollandiában, Franciaországban és Ausztriában hosszabb tanulmányutakat tett és ekkor kezdett el könyveket gyűjteni. Körülbelül negyvenezer kötetes könyvtárát 1801-ben Bécsből Marosvásárhelyre szállíttatta, amelyet az 1800-ban készült végrendeletében nyilvánosnak szánt. Könyvtára tudományos katalógusát is elkészítette és kiadta. Ősnyomtatványokban, magyar vonatkozású régi könyvekben az egyik leggazdagabb gyűjtemény. Állományában van pl. az 1476-ban Velencében nyomtatott Galeotto: Atlas Janssonii c. térképgyűjteménye, a Koncz-kódex a XV. századból, Apáczai Csere János: Magyar Logikátska (Gyulafehérvár, 1654.) egyetlen ma ismert eredeti példánya, Kőrösi Csoma Sándor: Tibeti-angol szótára. A könyvtárban ma kettőszázezer kötet található. Az é-

pület rossz szigetelése miatt pusztulásra van ítéelve! Megnéztük a könyvtár épületében található Bolyai Farkas és János emlékmúzeumát. Rövid sétát tettünk Marosvásárhelyen, Sütő András lakhelyén, ahova éjszaka érkeztünk, aztán indultunk haza.

Csodálatos utazás volt! Az erdélyi tájak, műemlékek, könyvtárak, a kollégákkal és az emberekkel való találkozások, mind-mind élményeket jelentettek. Sok barátot is szereztünk. Azzal az elhatározással jöttem haza, hogy mindenáron segíteni szeretnék az új, alakuló könyvtáraknak, a könyvtárosoknak. Erre a segítségre kérem minden magyarországi kollégámat is, **érdemes segíteni!**

S z a b ó n é N é m e t h J u d i t

Az 1992-es ünnepi könyvhét a helyi kiadványokban a tavalyinál is gazdagabb volt. A múlt évi 3 kötet (Kiss László: Várakozás a kertben; Jávör Ottó: Nincs többé temetés és Bakonyi István: A folytatás reménye) után, az idén 5 látott napvilágot. Álmos István első kötetes költő Föltámadt csajkák című verseskötetét a székesfehérvári Velinszky László Városi Könyvtár adta ki. A Vörösmarty Társaság Péntek Imre Holt verseny című válogatott és új versek kötetét jelentette meg az idén. Az Árgus Könyvek sorozatban látott napvilágot Hell István Élve fogó csapda című verseskötete és Kemény Dezső: Sírkerti strófák című kötetének rímes stanzái. A Vörösmarty Társaság a Németh László Társasággal közösen jelentette meg - Az író rejtettebb birtokán címmel - Németh László születésének 90. évfordulója alkalmából (1991 első felében) megrendezett ünnepségeken és emléküléseken elhangzott előadásokat.

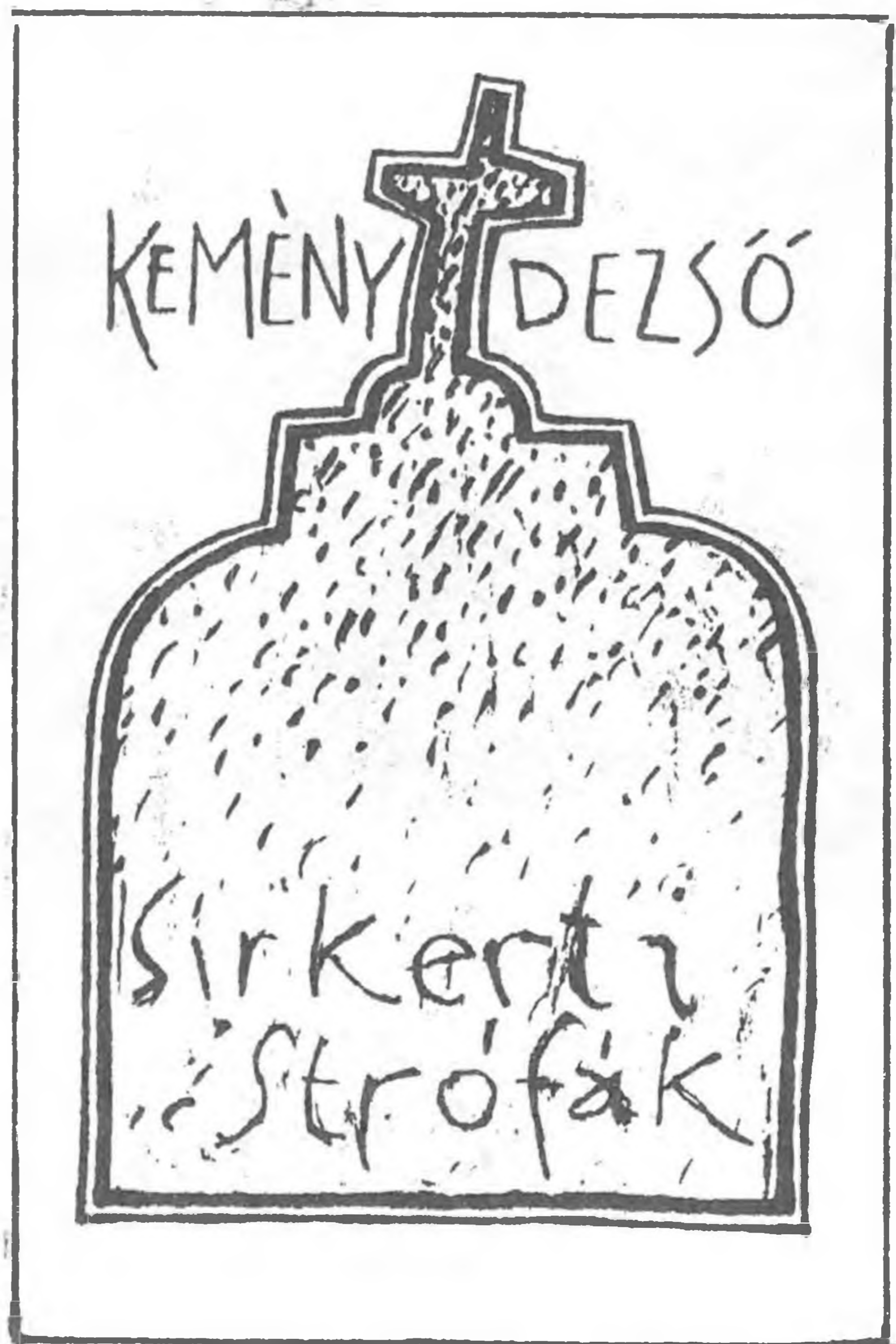
Az új kötetekhez könyvbemutatók, a szerzőkkel való találkozások kapcsolódtak. Árusítás általában a rendezvények színhelyén volt, utcai sátrakkal nem vonultak fel a terjesztők. Székesfehérváron a VOK könyvtárosai vállalták "utcára menve" az ünnepi könyvhét országos és helyi kiadványainak árusítását. Szerény ünnepi sátraikat, összesen kettőt, a városháza udvarán állították fel.

Az ünnepi könyvhét rendezvénysorozata a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban kezdődött június 4-én. A könyvhétet Döbrentey Gyula alpolgármester köszöntötte, megemlékezett a könyveket létrehozókról és közvetítőkről, s kiemelte a folyamatból az olvasó embert, akinek külön tisztelet jár. A vendég **Konrád György**, Herder- és Kossuth-díjas író, a Nemzetközi Pen Club elnöke, méltán vonzott a megnyitóra szépszájú közönséget. Higgadt bölcsességgel beszélt a könyvek szerepéről, s ugyanilyen bölcsen válaszolt a beszélgetést vezető Hell István kérdéseire. Az ünnepre újra megjelentetett regénye - A városalapító - ezúttal cenzúrázatlan kiadásban került az olvasókhoz, akik ezt a könyvét és más köteteit nagy számban vásárolták és dedikáltatták.

Másnap, június 5-én, ugyancsak neves vendége volt a városnak. **Ancsel Éva** filozófus találkozott olvasóival és az érdeklődőkkel a Velinszky László Városi Könyvtárban. Gondolatait új könyve kapcsán - Az ember mértékéről vagy mértékhiányáról - osztotta meg hallgatóival. Hogy mi az ember? alapkérdésből kiindulva történeti, művészi és filozófiai példák sokaságát elemezve juttatta el hallgatóságát korunk emberének felelősségének, reményeinek, lehetőségeinek továbbgondolásáig. Ő is számos régi és új könyvét dedikálta.

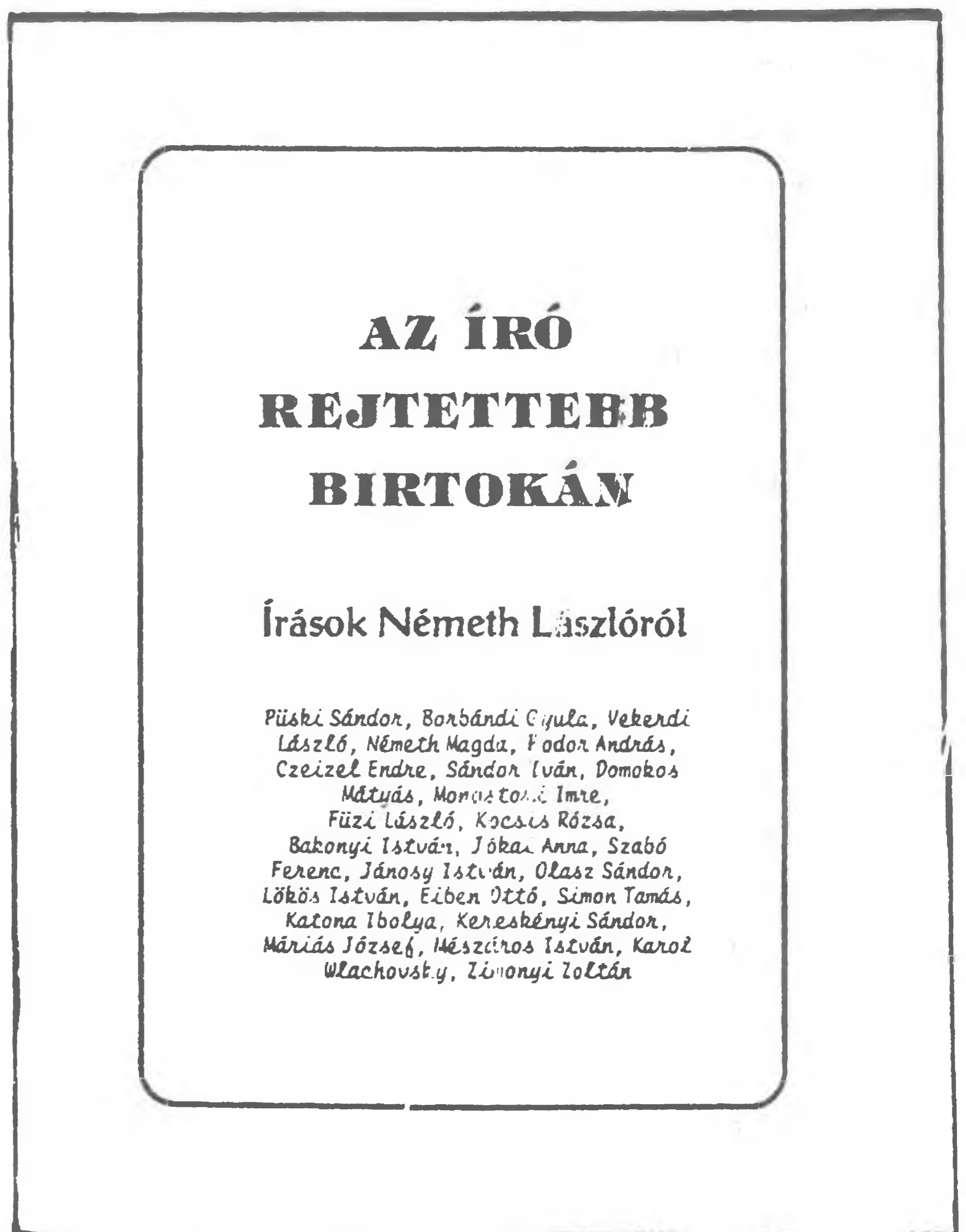
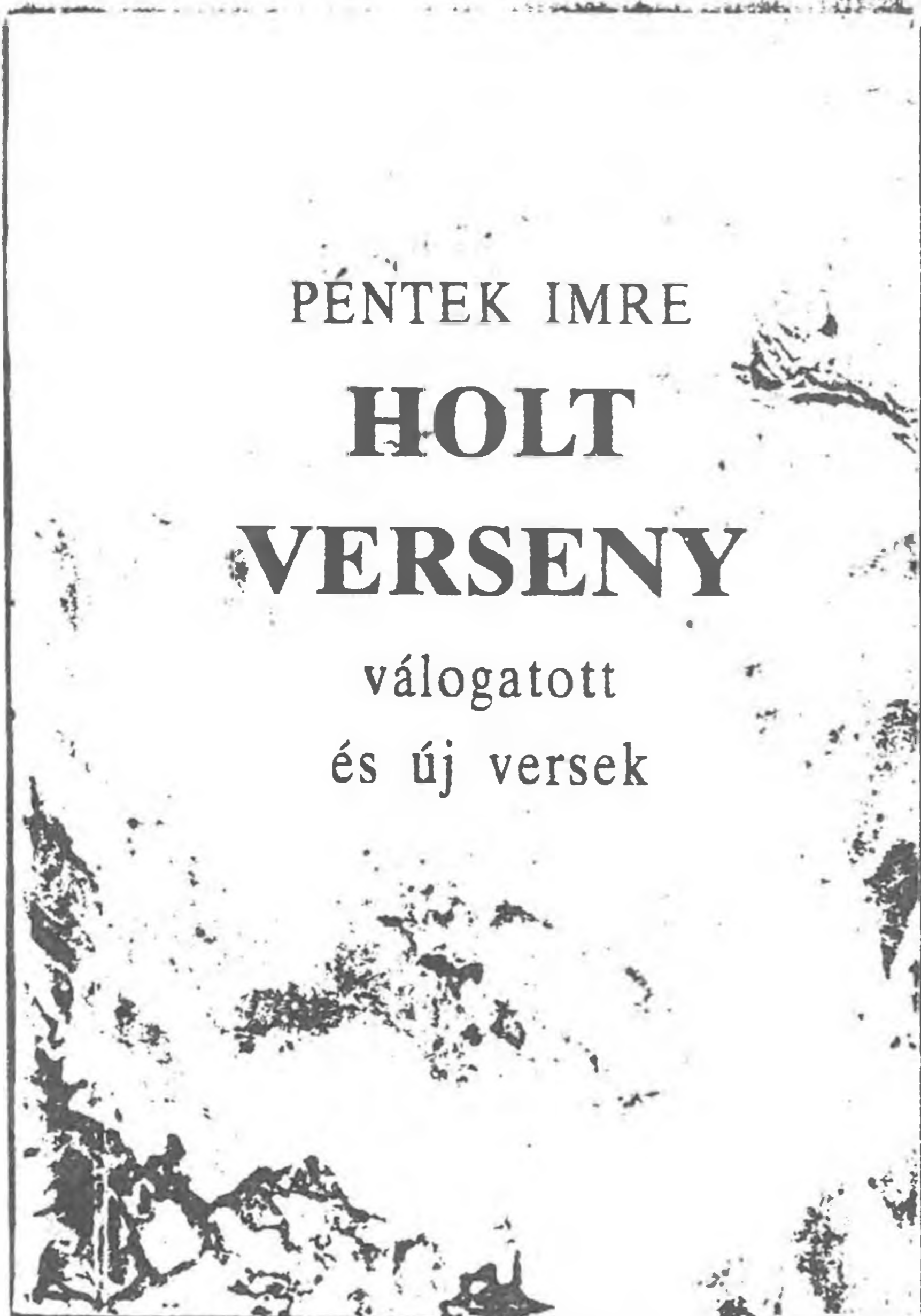
Június 8-án a Megyei Művelődési Központban került sor **Hell István** és **Péntek Imre** új versesköteteinek bemutatására. A szerzőkkel Bakonyi István beszélgetett, közreműködött Bobory Zoltán.

Június 9-én Székesfehérváron két helyen is találkozott gyermek olvasóival **Bella István** költő. Elsőként a Velinszky László Városi Könyvtár Május 1.

Az Árgus Könyvek sorozatban megjelent kötetek

A Vörösmarty Társaság kiadványai /az utóbbi a Németh László társasággal együtt./

ÁLMOŠ ISTVÁN FÖLTÁMADT CSAJKÁK

Álmos István nem írással kereste, keresi kenyerét. A közelmúltig a Videotonban dolgozott, szakmája szerint mechanikai műszerész. Odébb tehát azoktól a helyektől, ahol eldőlnek az irodalom dolgai. Ám már igen fiatalon jelentek meg versei a Kortársban, a Jelenkorban, az Alföldben, az Életünkben, az Új Forrásban. Először 1965-ben 22 éves korában publikált a Fejér Megyei Hírlapban.

Szerencsésebb nemzedéktársai már kötetet, esetleg köteteket mondhatnak a magukénak. Persze tudunk olyanokról is, akik eltűntek azóta. Álmos István azonban itt van változatlanul. Nem adta föl a harcot, hiszen a leghagyományosabb értelemben költő. Egész létezését átszövi a líra, ahogy ő mondja: „Úgy érzem, számomra a vers az egyetlen létezési forma, amellyel megkapaszkodhatok a világban.” Ez annál inkább is meggyőző, mert ismerjük két évtizeddel ezelőtti vallomását, mi szerint:

„Huszonhetedik évemben gyakran gondolok arra, hogy kellene már valami komolyat csinálni a verseimben...”

Tömör verssorai feszültséget tükröznek, harmóniakeresése számos szép pillanattal ajándékozta meg olvasóit. Otthonosan mozog a világban és az irodalomban. Létezik számára egy szűkebb haza, egy város (Fehérvár), bár máshonnan, Zircről jött. Munkál benne az egyetemés otthonosság-érzés is. Ábrázolni tudja korunk egyik legmeghatározóbb tünetét, az ember elidegenedett állapotát is. Gyorsan tegyük hozzá, hogy sosem hiányzik ugyanakkor az a humánus mozzanat, mely elvezet ezen állapot legyőzéséhez. Táplálhatja ezt Álmos egészséges életszemlélete, energiája, a betegséggel szembeálló ereje.

S a rideg világban a legbiztosabb támpont a szerelem, két ember egymásra találása. Persze nem csupán harmónikus élményről van szó; ott a küzdelem és a fájdalom pillanata is. Találunk azonban több olyan emlékezetes verset, mint pl. a Nem volt hol aludnunk, melyben a szenvedély magas szinten jelenik meg, már-már az idill örökké emlékezetes környezetében. Tudjuk azonban, hogy a költészetnek nem kizárólagos feladata az idill fölmutatása. Ha hű akar lenni a valósághoz, nem is igen szólhat folyton idillikus állapotokról. A tisztességes költők azonban szándékaik szerint folyton az ilyen eszményi állapot felé törnek.

Bakonyi István

téri, majd a Széchenyi utcai könyvtárában. Létrejött egy harmadik spontán találkozó is vele; ugyanis a Széchenyi utcai rendezvényen részt vevő gyerekek egy csoportja, felismervén az utcán a költőt, tovább faggatták, s vagy húsz gyerekkel a megyei könyvtár gyermekrészlegében "kötöttek ki", hogy a költészetről, az őszinteségről együtt "elmélkedjenek" Pista bácsival.

Két könyvbemutatóra is sor került június 9-én este. Dunaújvárosban a Bartók Béla Művelődési Házban **Kemény Dezsővel** találkoztak az érdeklődők, aki a Sírkereti strófák című új kötetét dedikálta olvasóinak. Székesfehérváron a megyei könyvtárban a Vörösmarty Társasággal és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Középdunántúli Tagozatával közösen rendezték meg **Az író rejtettebb birtokán** című Németh Lászlóról szóló tanulmánykötet bemutatóját. A kötet huszonöt szerzője közül jelen volt Bakonyi István, Monostori Imre és Németh Magda.

Június 10-én folytatódtak a könyvbemutatók. **Álmos István** Föltámadt csajkák című kötetét Neményi László mutatta be Székesfehérváron, a Budai úti könyvtárban. A Gárdonyi Városi Könyvtárban az ÁRGUS című irodalmi kulturális folyóiratot mutatták be Bakonyi István, Hell István és Simon László részvételével. Közreműködött Bobory Zoltán előadóművész.

Az ünnepi könyvhét utolsó napja Fejér megyében június 11-e volt. Ezen a napon két találkozó is volt **Jókai Anna** íróval, a Magyar Írószövetség elnökeivel. Először Székesfehérváron a Magyar Honvédség Helyőrségi Klub Könyvtárában, majd Pákozdon a községi könyvtár vendégeként a művelődési házban találkoztak olvasóival, s az érdeklődő vendégekkel. Ez alkalomra jelent meg Jókai Anna életmű sorozatának első kötete Az ifjú halász és a tó címmel. A gazdag novella-termésből összeállított kötetet a mű drágasága miatt csak kevesen vásárolták meg, több olvasó a szerző régebbi köteteit dedikáltatta.

A Szakszervezetek Megyei Könyvtára Természet a könyvekben című - tíz napig tartó - kiállítással kapcsolódott a rendezvénysorozathoz. A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár pedig egy napos kedvezményes könyv- és folyóirat árusítást rendezett főlőspéldányaiból június 6-án. Az első ilyen akció - amivel a könyvtár árkádsora alá vonultak ki - sikeres volt.

H.É.

Dedikál:

Ancsel Éva

TANKA JÁNOS ÉS HITTEM EGY SZÁL NAPSUGÁRBAN

Napok óta láthatatlan fényképeket nézek. Fölvétettek ugyan valaha, de mássá varázsolódtak: féltő szavakká, meleg kézfogássá, egy arc, egy tekintet villanásaivá.

egy férfi biciklizik, — mint a hátra- és előrepörgött filmekben, oda és vissza Aba és Keresztúr között. A bicikli vázán megfáradt barna aktatáska, benne dugig könyvek, iskolásfüzetek. Hosszában a váz mellett huruló kapa. Jobbitani a szőlősorokat, gyomlálni, mint a szavak giz-gazait, a tövek haszontalan főneveit, burjánzó igéit; miképp a füzetekből is a szavak szulákjait, gyűjtvényeit.

sokan vagyunk, osztálynyi sokan. Mozgók, csivitelők, kajlák és zsinatolók, mintha kínai nevük, a „hung” jelentése szerint az *örök-kényűzsgők* — hun őseink — zsvajognának a Nagy Fal előtt. De ha az a jóképű, derűs tekintetű bajszos szép szál férfi belép hozzánk, egyszerre csönd lesz. Tudjuk, most valami jó következik. És ő mesél nekünk. Nem tanít, láttat!

A szerkesztő - Bella István - emlékező sorai a könyv borítóján.

... Bükk. A baradiai ősemlék-barlang. Épp egy családoson vágunk át, meztelen lábászárunk vörösén izzik és ég. De nem érezzük. Régebbi elhamvadt tüzek ropogását halljuk, kőkéseinkkel szarvast nyúzunk. Kint, mint a lassan beszűrődő sötétség, a barlangi medve árnya. Még a bömbölését is halljuk.

... vasárnap délelőtt Ötvenes évek eleje. Megfélemlített, suttogó falu. „Elvitték.” „Oszszeverték.” „Aláírta.” „Belépett.” „Beadta.” „Folakasztotta magát.” Az iskolában úttörő-foglalkozás kötelező átnevelő óra. Épp vasárnap délelőtt. De: a foglalkozás kilenc után kezdődik, hogy a kismiséről is odaérjünk és tíz után ér véget, hogy a kálomisták is időben elmeheessenek az intéziszteletre, s aki pópap, s még nem volt templomban, a nagymisére. S közben, az átnevelésen, betiltott és bebörtönzött író: Tamási Áron, Erdélyi József, Sinka István, Nyírő József. A nevüket sem volt szabad kiejteni abban az időben, mi meg Úz Bence kalandján neveltük halálra magunkat. „Kacagtunk” — ahogy János bátyánk szokta volt mondani, tündén derűvel.

És most a jelen. Idő- és egérrágtá füzettapok, 56-ban írott 56-os versek. Aki írta, prészházba menekítette őket a házkutatások, a zaklatások elől. Önkéntes emigrációban, néma börtönben éltek a szavak máig, mint oly sokan közülünk. Miért is?

... megtettem, amire magyar voltom kötelezett, hogy mindig emeltem tudjam a fejemet hordnom.”

Kilépve az emlékezet fényes és sötét kamrából, első tanítóm és költői mesterem, Tanka János életén és versei sorsán tűnődve ilyen szavak jönnek a tollam hegyére:

Humánus. Hazafiság. Hűség.

De már hallom is a fejem fölül, mintha az iskolapadban könyökölve rágnám a tollam szárát: „Miket nem írsz te rólam! Először is óvakodj a nagy szavaktól: mindig csak egyszerűen, sőt a legegyszerűbben, továbbá: kerülj az idegen szavakat. Humánus helyett mondd azt, emberség, emberiség. Hazafiság helyett írd hazaszeretetet. És hűség helyett?... Hm, mondd ahelyett is azt, szeretet, hisz ez a legfontosabb: úgy szeretni mindenkét, hogy még a jóssággal se ártsunk senkinek.”

Igen, a szeretet. A szolgáló szeretet. Még egy egérrét is...

Tartsa meg az Isten az ő öröme János Bátyámat erőben, egészségben sokáig!

Bella István

Eddigi művei: Napsütésben (1932), Tavasz-áradás (1934), Szirmok lépcsőin (1938) és Örök Advent (1944).

TANKA JÁNOS ABA DÍSZPOLGÁRA

Aba nagyközség önkormányzatának képviselő-testülete 58/1992. (VI.1.) számú határozatával a köz(ös)ségért kifejtett kimagasló tevékenységének megbecsülése és tisztelete jeléül a 2/1992. (II.15.) számú rendelete alapján

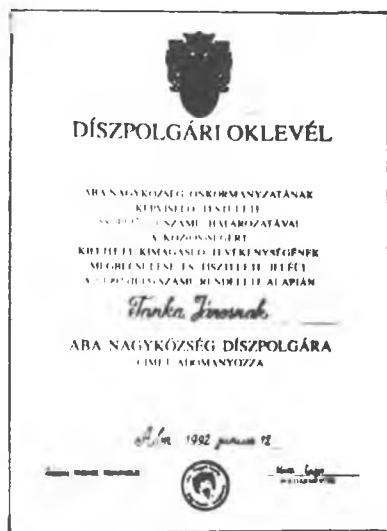
Tanka Jánosnak

ABA NAGYKÖZSÉG DÍSZPOLGÁRA
címet adományozza

Aba, 1992. június 12.

Szabóné Balogh Bernadett
jegyző

Kossa Lajos
polgármester

Ez a díszes, Aba címerével ellátott Díszpolgári Oklevél szövege.

János bácsi díszpolgárrá avatása nem csak neki nagy kitüntetés, hanem a mi szívünket is megdobogtatja. Az ő személyében ugyanis Aba első díszpolgárát, s egyben a megye első **könyvtáros** díszpolgárát köszönhetjük. Közel három évtizedig volt a község tiszteletdíjas könyvtárosa.

Részlet az adományozó indoklásából:

1908-ban született Debrecenben. Az abai református gyülekezet pályázat útján választotta meg népiskolai tanítónak. 1929. szeptember 1-jén költözött Abára. A II. világháború alatt 5 és fél évig volt katona, másfél évig pedig hadifogoly. 1948-ban a sárkeresztúri református gyülekezet választotta meg

kántortanítónak. Az államosítás után kántori állása megszűnt. 1956-ig ugyanitt tanított tovább. Az 50-es években magyar-történelem szakos diplomát szerzett az Apáczai Csere János Tanárképző Főiskolán. 1956-tól újra Abán tanít 1968-ig, nyugdíjazásáig. Pedagógusként semmi elismerést nem kapott.

1958-tól 1986-ig könyvtárosként is dolgozott, ezért kétszer is részesült a Szocialista Kultúráért kitüntetésben. Számos cikke jelent meg a Könyvtárosban és a Fejér Megyei Könyvtárosban, s a Fejér Megyei Hírlapban.

Honismereti szakkört vezetett, rengeteg anyagot gyűjtött a község történetével kapcsolatosan, azonban amikor - 1984-ben - Aba alapításának 650. évfordulóján megemlékezést kívánt szervezni, a falu vezetői elzárkóztak ettől.

Hitvallása: "Alázattal akartam szolgálni ezt a falut, de nem megalkuvással. Hiszem, hogy ezt a több generációba oltott szülőföldszeretetet tanítványaim érzik és elismerik. És ez nekem elégtétel."

Az ünnepség felemelő és bensőséges volt. Barátok, pályatársak, tanítványok és tisztelők sokasága köszöntötte Tanka Jánost, aki betegen, meghatódva jelen volt az Aba Napok megnyitóján, ahol a díszpolgári cím átadásra került.

Családtagjai, elsősorban hű párja - Katus néni - voltak legfőbb támaszai. A sok-sok ajándék között minden bizonnyal a legértékesebb, hogy az Aba Alapítvány - elnöke Kossa Lajos polgármester - ez alkalomra ezer példányban megjelentette Tanka János **És hittem egy szál napsugárban** című verseskötetét. János bácsinak 4 verseskötete jelent meg a háború előtt, s azóta nem volt önálló kötete. Most, egykori tanítványa - Bella István költő - válogatta és szerkesztette meg nagy-nagy szeretettel és figyelemmel a meglepetés-kötetet. A borítót Ecsedi Mária tervezte. Az abaiak és sárkeresztúriak összefogását - az alkotó művészek közreműködésén túl - a megyei könyvtár munkatársai is nagy szeretettel segítették, s talán még a szöveget szedő és nyomdai munkákat végző dolgozók is megéreztek a feladat különlegességét és egyediségét, mert példás gyorsasággal készült el a tartalmában és megjelenésében is méltó kötet.

Tanka János bácsit a könyvtáros társadalom és lapunk is tisztelettel köszönti, s jó egészséget kívánunk Neki!

Magunknak pedig János bácsihoz hasonló kollégákat, az abaihoz hasonló önkormányzatot kívánunk, s akkor - remélhetőleg - hasonló ünnepekről máskor is beszámolhatunk.

H e g e d ű s É v a

Tanka János
Bella István és
Katus néni

1991. december - 1992. május

Biczó Pál

A bicskei ev.református egyház története / [Biczó Pál], kiad. az egyháztanács. - Hasonmás kiad. - Bp. : KÖZDOK, 1990. - 53 p. ; 20 cm

Az 1886-ban Nagy-Kőrösön, Ottinger Edénél nyomtatott mű hasonló kiadása

ISBN 963 00 1413 0

Bóday Jenő

Mozaikok Kaszap István, Isten szolgája életéből / összeáll. ... Bóday Jenő, [Endrődy László könyve alapján]. - Bp. : Kaszap István Titkárság, [1992]. - 32 p. : ill. ; 21 cm

Klly. A szív, 1991. július-augusztusi számából. - Címváltozat a borítón: Isten szolgája Kaszap István. - Címváltozat a kolofonban: Mozaikok Kaszap István életéből

Botos István

A Videoton labdarúgó krónikája, 1941-1991 : a Vadásztölténygyári csapattól a Videoton-Waltham Futball Clubig / Botos István ; [kiad. az Albaswiss Reklám Nyomdaipari és Szolgáltató Kft.] - Székesfehérvár : Albaswiss Kft., [1991]. - 174 p. : ill. ; 29 cm

ISBN 963 7686 00 2

Családellátó és háztartás-gazdaságtani ismeretek / [fel. kiad. a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet és a Mecénás BT]. - [Székesfehérvár] : Fejér M. Ped. Int. : Mecénás BT, 1991- . - 21 cm

2. füz., Öltözködéskultúra ; Alkalmazott anyag- és áruismeretek / [írta, ... szerk. Oláh Jánosné]. - 1992. - 88 p. : ill.

Családellátó és háztartás-gazdaságtani ismeretek / [fel. kiad. a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet és a Mecénás BT]. - [Székesfehérvár] : Fejér M. Ped. Int. : Mecénás BT, 1991- . - 21 cm

3. füz., Lakáskultúra / [írta és szerk. Oláh Jánosné]. - 1991. - 35 p. : ill.

Családellátó és háztartás-gazdaságtani ismeretek / [fel. kiad. a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet és a Mecénás BT]. - [Székesfehérvár] : Fejér M. Ped. Int. : Mecénás BT, 1991- . - 21 cm

4. füz., Vendégvárás, családi ünnepek / [írta, ... szerk. Szótáné Kiss Éva]. - 1992. - 25 p. : ill.

Dunaferr Acélművek Kft. (Dunaújváros)

Munkavédelmi Szabályzat / Acélművek Kft. - Dunaújváros : Dunaferr Acélművek Kft., [1992]. - 80 p. ; 20 cm

Hatályba lép: 1992. jan. 1.

Faragó Rózsa

Gárdony területi szociális ellátásának fejlődése, jelenlegi gondolatai, a jövő útja / kész. Faragó Rózsa ... ; konzulens Szabó Erzsébet ... - Szakdolgozat ; Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola (Budapest), [1992]. - 1992. - [4], 46 fol. : ill. ; 31 cm

Gépirat. - Bibliogr. : fol. 44. - Szociális szervező szakon államvizsgára készített szakdolgozat

Fejér megye statisztikai évkönyve / Központi Statisztikai Hivatal Fejér Megyei Igazgatósága. - 1990. - Székesfehérvár : KSH Fejér M. Ig. ; [Bp.] : [Statiquum], [1991]. - 224, 19 p. ; 29 cm

Indulás: 1965. - Megjelenés: 1966.

ISSN 0441-4937

Fejér megyei üzleti-vállalkozói névsor / [köread. a] Fejér Megyei Hírlap, A Hírlap. - 1992. - [Székesfehérvár] : [Király], [Dunaújváros] : [Castrum], [1992]. - 64 p. ; 31 cm

A Fejér Megyei Hírlap és a dunaújvárosi A Hírlap melléklete. - Évenként. - Indulás: 1992. - Megjelenés: 1992

Gelencsér József

Szép napunk támadt : A népszokások Fejér megyében / Gelencsér József, Lukács László. - Székesfehérvár : [István Kir. Múz.], 1991. - 637 p. : ill. ; 25 cm. - (István Király Múzeum közleményei. A. sor., ISSN 0491-9610 ; 30.). (Fejér megye néprajza, ISSN 0231-2727 ; 3.)

Bibliogr.: p. 623-637.

ISBN 963 7131 94 9

Infektológiai szakdolgozók találkozója (10.) (1991) (Székesfehérvár)

Infektológiai szakdolgozók X. találkozójának előadásai : Székesfehérvár, 1991. május 24. / Magyar Infektológiai Társaság, Fejér Megyei Szent György Kórház, Szent László Kórház ; [szerk. ... Hargitai Rezső]. - Székesfehérvár : Fejér M. Szt. György Kórház, 1991 [!1992]. - 142 p. : ill. ; 21 cm

Az író rejtettebb birtokán : Írások Németh Lászlóról / [szerk. Bakonyi István]. - [Bp.] : [Né-

meth L. Társ.] ; [Székesfehérvár] : [Vörösmarty Társ.], cop. 1992. - 227 p. : ill. ; 21 cm

ISBN 963 04 1792 8

Iskola- és szakmakereső. Fejér megye : pályaválasztási tanácsadó / a szerkbiz. vez. Nyéki József ; szerk. Erdős Károly. - 1991/1992. - Bp. : Struktúra Datacenter Kft. : Hírlapk. Közlöny- és Kiadványszerk. Ig., 1991. -80 p. ; 24 cm

Évenként. - Indulás: 1991/1992. - Megjelenés: 1991. - A főcím forrása a borító. - Cvált.: Fejér megyei pályaválasztási tanácsadó

ISSN 1215-6299

Kasó Katalin

Vértesacsa / Kasó Katalin. - Vértesacsa : Polgármesteri Hiv., 1991. - 168 p. : ill. ; 24 cm

Bibliogr.: p. 162-165.

ISBN 963 03 337 6 [!]

Kisteleki Győzőné

Csendes éj ... : Karácsony a zenében / [összeáll. Kisteleki Győzőné] ; [közread. a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár]. - Székesfehérvár : Vörösmarty M. Kvt., 1991. - 15 p. : ill. ; 21 cm

Annotált ajánló diszkográfia

Knódel Mária

A Bartók Népihímező Kör 15 éve = 15 Jahre des "Bartók" volkskünstlerischen Stickzirkels / [szerk., bev. Knódel Mária] ; [fel. kiad. a Bartók Béla Művelődési Központ] ; [fotó Wohlmann György]. - Dunaújváros : BBMK, 1991. - [44] p. : ill. ; 16x22 cm

Mayer Ildikó

Kelemen Béla munkássága / kész. Mayer Ildikó ... ; konzulens tanár Fábrián Pál ... - Szakdolgozat ; ELTE Bölcsészettudományi Kar (Budapest), [1992]. - 1992. - [3], 60, [1] fol., XVIII t. : ill. ; 31 cm

Gépirat. - Bibliogr.: fol. 41-54., 60. és a jegyzetekben. - Magyar kiegészítő szakon államvizsgára készített szakdolgozat

Miskolci Egyetem. Dunaújvárosi Főiskolai Kar

Szabályzat a Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Főiskolai Kar hallgatóinak tanulmányi és vizsgarendjéről : A Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Főiskolai Kar 4/2/1991. sz. határozata. - [Dunaújváros] : ME DFK, 1991. - 46 p. ; 21 cm

Miskolci Egyetem. Dunaújvárosi Főiskolai Kar

Tájékoztató a főiskolai hallgatók részére / [szerk. Tóth László ...] ; [közread. a] Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Főiskolai Kar. - Dunaújváros : ME DFK, 1991. - 2, 82 p. ; 30 cm

Molnár Mária, B.

Gárdonyi és Agárd utcanévei / B. Molnár Mária. - Bp. : ELTE, 1991. - 52 p. ; 21 cm. - (Magyar névtani dolgozatok, ISSN 0133-6169 ; 98.) ISBN 963 462 669 6*

Mór környéki szaknévsor / kiad. a B & B Ügynökség ... - 1992. első félév. - Mór : B & B Ügynökség, [1992]. - 27 p. ; 21 cm

Félévenként. - Indulás: 1992. első félév. - Megjelenés: 1992.

Nagy Sándor

Fejér megye éghajlata ... évi időjárási adatokkal / szerk. Nagy Sándor és Nagy Bálint ... ; kiad. a Magyar Agrártudományi Egyesület Fejér Megyei Szervezete. - 25. évf. 1986-1991. - Székesfehérvár : MAE Fejér M. Szerv., 1992. - 47, [3] p. : ill. ; 30 cm

Pallagh Jánosné Szilveszter Mária

Az iskolai rendszerű felnőttoktatás aktuális problémái / kész. Pallagh Jánosné Szilveszter Mária ... ; bíráló tanár Hidy Pálné. - Szakdolgozat ; [Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola (Eger)], [1992]. - 1992. - [106] ism. lapsz. : ill. ; 30 cm

Gépirat. - Bibliogr.: p. 92. - Magyar - művelődés-szervezés szakon államvizsgára készített szakdolgozat

Fejér megye iskolai rendszerű felnőttoktatása (46-70.p.), Bicske felnőttoktatása 1986-1991 között (71-89.p.)

Pályaválasztási útmutató: a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet tájékoztatója / szerk. Borsy Gábor, Regőczy Miklós. - 1992. - [Székesfehérvár] : Fejér M. Ped. Int., [1991]. - 63 p. ; 25 cm

Indulás: 1982. - Megjelenés: 1981. ISSN 0230-0230 [!ISSN 0864-7240]

Papp Dóra

Fejezetek Sukoró község iskolatörténetéből / kész. Papp Dóra ... ; konzulens Kádár Gyula ... - Szakdolgozat ; Zsámbéki Tanítóképző Főiskola, [1991]. - 1991. -123, [89] fol. : ill. ; 31 cm

Gépirat. - Bibliogr.: fol. [124-126] és a jegyzetekben. - Neveléstudományi Tanszéken államvizsgára készített szakdolgozat

Polgár Péter

Magyaralmás története / Polgár Péter ; [kiad. a Magyaralmási Önkormányzat]. - Magyaralmás : Önkormányzat, 1991. - 192 p. ; 20 cm

Bibliogr.: p. 170-172.

Schlitterné Nyúli Anna

"Volt egyszer egy Dunapentele ..." / Schlitterné Nyúli Anna. - [Dunaújváros] : [Intercisa Múz.], [1991] - . - 21 cm

Közread. az Intercisa Múzeum

Fűzött : ár nélkül

1. köt., Az emberi élet fordulói a bölcsőtől a koporsóig. - [1991]. - 117 p. : ill.

Spindler Tamás

Egy adott iskolai könyvtár szerepe az oktató-nevelő munkában / kész.

Spindler Tamás ... , konzulens Biegelbauer Pál ... - Szakdolgozat ; Zsámbéki Tanítóképző Főiskola, [1991]. - 1991. - [75] ism. folsz. : ill. ; 31 cm

Gépirat. - Bibliogr.: fol. 56-61. és a jegyzetekben. - Tanítói szakon államvizsgára készített könyvtár szakollégiumi szakdolgozat

Lovasberényi Általános Iskola könyvtára

Székesfehérvár. Térkép. Plan. Map. Készítette és kiad. Kartográfiai Vállalat. [Szerk.] Bujtor Béla, Koltai Oszkárné stb. M. 1:17 000. Bp. 1991,

Kartogr. Váll. soksz. 66x44 cm. Öh. 22 cm. - 2 mtérk.

Fejér m. - Idegenforgalmi térkép.
- Színes. - Domborzat szintvonallal.
- Városrészek, utcák, terek névvel.
- Fontosabb középületek alaprajzban, számmal. - Idegenforgalmi látnivalók és létesítmények. - Hátoldalon utcanevjegyzék, számmagyarázat és hirdetések. - Szín- és jelmagyarázat német és angol nyelven is. - Városcímer. - Melléktérkép: 1. [Székesfehérvár.] A belváros. - [Székesfehérvár.] Innenstadt. [Székesfehérvár.] Downtown. - 2. Székesfehérvár és környéke. - Székesfehérvár und Umgebung. - Székesfehérvár and its surrounding.

ISBN 963 352 322 2 CM

A székesfehérvári képzőművészeti és iparművészeti kiállítások adatgyűjteménye, 1954-1991. [október 20-ig] / Antalné Angster Mária [et al.]. - Kiállításrendezői szakdolgozat ; [Közművelődési Intézet (Budapest)], [1991]. - 1991. - [4], 43 fol. : ill. ; 32 cm

Gépirat. - Bibliogr.: fol. 41-43.

Székesfehérvári vállalkozói szaknévsor : [Évkönyv jellegű információs kiadvány a Székesfehérváron és környékén működő vállalkozásokról] / kiad. a MatriX Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. : Bluesoft Szoftverkészítő Kisvállalkozás, [1991]. - 64 p. ; 29 cm

Évenként. - Indulás: 1991. - Megjelenés: 1991.

Székesfehérvári Városszépítő és -védő Egyesület

Városvédelem Székesfehérváron, 1982-91 : A Székesfehérvári Városszépítő és -védő Egyesület összefoglaló tájékoztatója / szerk. Karászi Kálmán ; szerzők Balla Károly [et al.] ; a képanyagot összeáll. Antalné Angster Mária. - Székesfehérvár : Városszépítő és -védő Egyes., 1992. - 24 p. : ill. ; 30 cm

Szénási Sándor

A bicskei református egyház története, 1890-1991 / [az 1-4. fejezeteket ... Kiss Károly ... kézírata alapján kész. Szénási Sándor, az 5. fejj. Szénási Sándor munkája ; /a képanyagot összegyűjt., vál. és a szöveget sajtó alá rend. Nagy Zoltán]. - Bp. : KÖZDOK, 1991. - 76 p., 24 t. : ill. ; 20 cm

ISBN 963 552 270 3

K o m l ó s i J ó z s e f

TÁJÉKOZÓDÁS

BARANYAI György: A Zalai Könyvtári Információs Rendszer. = Könyvtári Figyelő. 1991. 4. sz. p. 597-601.

1991 szeptemberétől Zalaegerszegen már működik a ZALACOM-FRISSCOM Könyvtári Szolgáltató- és Információs Rendszer. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a rendszerből éjjel-nappal ingyenes online szolgáltatást nyújt, gép-gép kapcsolatban, s a nyílt rendszerű információszolgáltatásért a hívó fél csupán a telefonköltséget fizeti. A hívás-lekérdezés HAYES-Kompatibilis modemmel ellátott IBM PC-vel történhet. Ehhez a felhasználói szoftvert ingyen adják. A szolgáltató gépről számos adatbázis és egyéb információ elérhető. 1991 novemberétől a nagykanizsai és a keszthelyi városi könyvtár is beindítja a ZALACOM-FRISSCOM rendszerű szolgáltatását.

FAZEKAS Eszter - KAPOSVÁRINÉ DÁNYI Éva: Piaci körséta avagy a dokumentumbeszerzés alternatívái. = Könyvtári Figyelő. 1992. 1. sz. p. 36-47.

A könyvtárak dokumentumainak beszerzésénél nem kis gondot jelent a terjesztők közötti eligazodás. Újak alakultak, régiek szűntek meg. A cikk bemutatja azokat a lehetőségeket, amelyek ma a rendelkezésünkre állnak a hagyományos könyvtári dokumentumok (könyv és folyóirat) beszerzésére.

Összesen tizenkét cég tevékenységéről és terveiről számol be, nevük, székhelyük, telefon és telefax számuk feltüntetésével.

N. NAGY Katalin: Elvi megfontolások közösségi házak létesítéséhez a kisvárosokban. = Könyvtári Figyelő. 1992. 1. sz. p. 66-72.

Magyarországon a jelenlegi gazdasági és általános értékválságban a közművelődési intézmények működése ugyancsak gazdasági és értékválságba került.

Ebben a feltételrendszerben a reálisnak látszó szakmai elvárásokat, célokat és a hozzájuk vezető utakat vázolja fel a szerző.

Elgondolásának lényege: az intézmény szervesen épüljön be a település életébe, benne mindennapi gyakorlatával bizonyítsa létének szükségességét, ugyanakkor működéséhez kapja meg a nyilvánosság érdeklődését, alkotó és együttműködő támogatását.

CHOLNOKY Győző: Vezetési elvek a könyvtárakban. Bevezető megjegyzések a humanizált és a személyközpontú felfogás érvényesítéséhez. = Tudományos és Műszaki Tájékoztatás. 1992. 4. sz. p. 170-176.

A könyvtárak nagyjából részben nyilvános üzemek. Ez a nyitottság, nyilvánosság elvileg a szervezeti struktúrára olyan hatással kellene hogy legyen, ami a megkövült, szigorú alá- és fölérendeltségi viszonyokat fokozatosan átalakítja többdimenziós, mellérendelő és az együttműködésre alapozó szervezeti formákká.

Ez az áttörés nálunk nem történt meg, s ennek fő oka, hogy másodlagos szempontnak tekintik az emberi tényezőt.

A változtatás szükségességéről győz meg és termékeny töprengésre ösztönözhet mindenkit (vezetőt és vezetettet) a szerző dolgozata.

M a g o n y I m r e

IRODALOMKUTATÁSOK, BIBLIOGRÁFIÁK
a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban
1992. januártól májusig

1. Sallustius Crispus élete és munkássága. /Dolgozathoz./ 10 tétel.
Összeállította: Mikola Katalin
2. Idegenforgalom a Velencei-tó tükreben. /Dolgozathoz./ 6 tétel.
Kiegészítés a H 153. számú irodalomkutatáshoz.
Összeállította: Duhaj Erika
3. A család szerepe, a családi nevelés lehetőségei az óvodáskorú gyerekeknél. /Szakdolgozathoz./ 51 tétel.
Összeállította: Kiri Angéla
4. Zenei játékok szerepe az óvodáskorú gyermek zenei fejlődésében.
/Szakdolgozathoz./ 27 tétel.
Összeállította: Duhaj Erika
5. Ausztrália és Új-Zéland gazdasági élete, gazdasági kapcsolatai Magyarországgal. /Előadáshoz./ 13 tétel.
Összeállította: Magony Imre
6. Nadap története. /Középiskolai pályázathoz./ 26 tétel.
Összeállította: Duhaj Erika
7. Politikai titkosrendőrség Magyarországon 1945-1956. /Egyéni érdeklődés./ 17 tétel.
Összeállította: Magony Imre
8. A brainstroning módszer. /Egyéni érdeklődés./ 11 tétel.
Összeállította: Kneifel András
9. Kisgyónbánya bányászata az 1920-as években. /Középiskolai pályázathoz./ 57 tétel.
Összeállította: Magony Imre
10. Székesfehérvár ivóvízellátása. /Középiskolai dolgozathoz./ 23 tétel.
Összeállította: Csaba Orsolya.

Az irodalomjegyzékeket - kérésre - másolatban rendelkezésre bocsájttjuk.

T o m á n é B á n K a t a l i n

KÖVEK, SZÍNEK, EMBEREK

A tanár és nyelvtudós Szemere Gyula

/1911. április 22. - 1992. március 1./

Két szűk évtized híján egyidős volt a századunkkal, és még hány esztendő élhetett volna! Tevékenyen, munkában, ahogy eddig - mindnyájunk hasznára. Bár az bizonyos és öröm, hogy ezután is tanulhatunk műveiből; személyes jelenléte, tanácsa, emberi kvalitásai azonban semmivel sem pótolhatók.

Kétség nem férhet hozzá: Szemere Gyula mindenekelőtt pedagógus volt. Mentalitásán kívül ezt igazolta középiskolai tanári diplomája, amely a magyar nyelv és irodalom meg a német nyelv tanítására jogosította. Elsősorban magyartanárként, szűkebb területre szorítkozva nyelvészként, sőt - nincs ebben semmi túlzás! - nyelvtudósként ismeri és tiszteli /könyvei révén ezután is/ az ország. Abban tanítványok ezrei, kollégák százai és a művelt, magára adó közvélemény. Humán műveltségéből adódóan otthon érezte magát számos területen, noha /Németh László szavait kölcsönözve/ vallhatta volna, csak tiltotta létező, bár öntudatos szerénysége: "Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántját szép vigyázattal csiszoljam kristályba." S csiszolt mi mindent! Lakóvárosának társadalma talán leginkább mint az Építők Művelődési Háza férfikórusának vezetőjét őrzi emlékezetében, de az ő bábáskodásával indult az Ybl Miklós Gimnázium diákkórusa, az éneklő ifjúság csapat is. Kamarakórusát országosan elismert hírességek látogatták. Éveken át működött Székesfehérvár megbízott könyvtárosaként is, mégpedig igen nehéz időben: 1946-1950 között. Nem túl gyakran, de külső munkatársként írt napilapokba is, ha legfőképpen nyelvtankönyv- és tanulmányírói munkásságát becsüli is a szakma meg olvasói, és nem csupán volt diák "tanítványai". A különféle hivatalok, hatóságok, intézmények pedig nemcsak őt, de magukat is becsülhették, amikor az átlagból messze kiemelkedő teljesítménye miatt jutalmakkal, kitüntetésekkel honorálták. Legtöbbször a felső fokozatot: a Kossuth-díját ismerik - legalább hírből -, holott méltán kapta meg a Munka Érdemrend ezüst fokozatát, a Szocialista Kultúráért kitüntetését is. Kár, hogy Fejér Megye Díszpolgára csak posztumusz lett; öröm, hogy már tudott róla. Az a véletlen pedig számomra okoz kivételes örömet, hogy mivel vele együtt dolgozhattam /1952-1956 között/ a megye művelődésügyi osztályán, 1956 nyarán én írhattam meg Kossuth-díjra fölterjesztését a minisztériumnak. Átvételére 1957. március 15-én került sor. Elsősorban tankönyvírói és középiskolai tanári munkája méltánylásaként.

Szemere Gyula Budapesten született. Családneve - lévén történelmi név is - országszerte ismerősen cseng. A sok-sok Szemere máig ismert a magyar művelődéstörténetben - írók, filozófusok, tanárok, művészek, publicisták. Feltűnően magas az akadémikusok száma. Hogy valamelyikhez fúzi-e vérségi kapcsolat Szemere Gyulát, azt esetleg ő tudhatta volna megmondani, bár aligha tartotta fontosnak. Azt viszont nyelvészként számon tarthatta, hogy utóneve - a Gyula - kezdetben köznévi; az Árpád-kori katonai vezető rangja, "beosztása" volt. Később a gyula cím családnevvé vált. A mikor kérdésre is Szemere tanár úr tudott volna válaszolni.

A jó nyolc évtizednyi élet biográfiáját csak vázlatosan érinthetem, s bevallottan a személyes ismeretség, a kollegális barátság esztendeire koncentrálok. Ennek bevezetéseként minimum a következőket érzem fontosnak lejegyezni:

Születési évében már az első világháború felé tesz jól felismerhető lépéseket a saját kárán tanulni soha nem képes emberiség.

Például folyik az olasz-török háború, s Olaszország - még a németek vezette hármass szövetség tagja - mind nyíltabban közeledik az antanthoz. Magyarországon - az Osztrák-Magyar Monarchia része - királyság; királyunk az osztrák császár: Ferenc József /1830-1916/. Budapesten megnyílik az új Párizsi Nagy Áruház. A Magyar Színház Barta Lajos Parasztok című darabját játssza. Békéscsabán Zsilinszky Gábor szóváltás közben agyonlövi Áchim L. Andrászt. Vele együtt dulakodott Áchimmal testvére, a később mártírhálált halt Bajcsy-Zsilinszky Endre.

Így "néztünk ki" Szemere születése táján.

A gimnáziumot befejező fiatalember a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem hallgatója lett. Középiskolai tanárként Székesfehérvárott a Magyar Királyi Állami Ybl Miklós Ráliskolában kezdte meg a munkát 1934-ben. Egy évvel a gazdasági világválság után.

A Bethlen István miniszterelnököt követő Károlyi Gyula után már Gömbös Gyula a miniszterelnök. Hitler Németországban Szemere tanárkodása előtt egy évvel vette át a hatalmat. Fehérvár polgármestere a liberális politikai csoport győzelmével Csitáry G. Emil lett. A főispán Széchenyi Viktor gróf, a megyéspüspök Prohászka Ottokár halála /1927/ óta Shvoy Lajos /1879-1968/. Alig halt meg az ifjú novícius-jelölt Kaszap István /1916-1935/, Shvoy püspök irányításával megkezdődik boldoggá avatási pörének előkészítése.

Szemere a második világháborúban katoná, hadapródörmmester. A végén amerikai fogságba kerül, az őt Nyugatra kísérő családjával /felesége és akkor még két leánya: Ágnes és Márta/ együtt. Angol nyelvtudásának is köszönheti, hogy viszonylag hamar és sértetlenül hazakerülnek mind a négyen.

Itthon folytatja tanári munkáját, amellelt megbízott könyvtáros. A párhuzamosan végzett feladat ellenére - a könnyebb áttekinthetőség kedvéért - különválasztom a kétféle tevékenységet, noha mindkettőhöz kapcsolódott számos, többnyire hasonló jellegű tennivaló.

Az 1941 óta bölcsészdoktor Szemere Gyula az 1947/48. tanévben az Ybl Miklós Gimnázium igazgatóhelyettese. Közben mint óraadó szolfézst tanít az állami zenekonzervatóriumban. 1948 júniusától az Állami Leánylíceum és Tanítóképző Intézet, valamint a hozzá kapcsolt diákokthon igazgatója. Elnöke a város Szabadművelődési Tanácsának, választmányi tagja a Pedagógus Szakszervezetnek, tagja a Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége művészi bizottságának. Ő vezeti gimnáziuma énekkarát, a városi kamarakórust, karnagya a MÉMOSZ dalkörnek és a börtgyári férfikarnak. "Szabad idejében" előadó a szabadművelődési rendezvényeken, hat részből álló sorozat keretében az olvasás és a könyvtárak kérdéseiről értekezik, ugyancsak 1948-ban. Ak-

tívan tevékenykedik a helyi Vörösmarty és a szekszárdi Vas Gereben Társaságban. Bár erről órá vonatkozó adatom nincs, de mint 1947/48-ban érettségire készülő középiskolás tudom: az összes iskola kulturális, önképzőköri életének fókuszában az 1848-as szabadságharc centenáriumi ünnepe állt, s ez rengeteg pluszmunkát jelentett a tanároknak. Például számos ámban meghirdetett dolgozatot, verset és novellát zsűriztek. Ekkor kezdődött a Tanulj jobban! mozgalom is. Szónoki kérdés: kimaradhatott-e Szemere Gyula akármelyikből?

A már tanulmányi felügyelőként is nevet szerző pedagógus és a magyar nyelv szakfelügyelője 1953-tól adjunktus, később docens a budapesti Pedagógiai Főiskolán, intézeti munkatárs, adjunktus majd docens az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen. A nyelvtudományok kandidátusa 1971-ben lett. Közben - 1956-ig - iskolai csoportvezető a Fejér Megyei Tanács VB. Oktatási Osztályán. Minimum kétéves munkatársi kapcsolatunkra - abban az 1956. év őszére, amikor kettőnket delegáltak kollégáink a megyei munkástanácsba - még visszatérek. A későbbi évekről itt elég annyi, hogy Szemere Gyula egyetemi docensként ment nyugdíjba, bár ez csak a jogi "státuszát" változtatta meg. Mert szinte haláláig folytatta a nyelvtudomány gazdagítását.

Nem főhivatású **könyvtárosi** munkássága az Ybl Miklós Gimnáziumban kezdődött: 1941-ben lett a tanári könyvtár őre. A székesfehérvári városi könyvtárat megbízottként 1946. június 27-től 1950. május 12-ig vezette. A munkát augusztus 22-én kezdte meg, ha nem számítjuk a roppant időigényes, felelősségteljes "bevezetőt": a könyvek rendezését és különféle okok miatti selejtezését. Az eredeti főlkérő a Pedagógus Szakszervezet volt; kollégájával, Somfai Lászlóval együtt kezdett Szemere dolgozni. Szeptember végén már az első hetek eredményeiről és gondjairól nyilatkozik a Fehérvári Népszavában. Az olvasók fogadása októberben kezdődött. Egy évvel később interjú készül vele, majd a Fehérvári Kis Újság tudósít /1949. március 12-én/ könyvtárosi munkájáról. Számítása szerint az első évben - 1946 és 1947 augusztusa között - kb. 1200 munkaórát végzett a könyvtárban. Segítői a tanítványai voltak.

A könyvtár könyvállománya 1949 szeptembere végén 3919 kötet. Ennek csaknem 60 százaléka szépirodalom, a többi ismeretterjesztő mű. Szemere az állagnyilvántartásba nem vett kötetek számát mintegy 2000-re becsülte. Zúzda helyett visszaszorolta őket a feldolgozatlan anyag közé. Természetesen a korabeli hírlapok és folyóiratok is az olvasók rendelkezésére álltak a könyvtárban. A raktározási rend azonban általános megújításra szorult, mert a "dilettáns ötletszerűséggel felhalmozott könyvanyag" /Szemere szavai/ sok bosszúságot okozott.

Szemere Gyula a könyvtáralapítások hőskorában könyvtároskodott. Sok siker és öröm mellett megvolt ennek a fonákja is. Előrelépésnek számít, hogy 1949-ben a VKM* a fehérvári könyvtárt közgyűjteménnyé nyilvánította. Körzeti könyvtárrá is abban az évben kezdték előkészíteni. A Fehérvári Napló szerint /1950. március/ hamarosan tízezer kötetes könyvtárat kap a város. Eközben jelöltek és önjelöltek ölik egymást, mind a nagypolitika, mind a közművelődés területén. Szemerének az igazságtalan és szakszerűtlen politikai bírálatok /"kispolgári szemléletű könyveket forgalmaz"/ szegik leginkább kedvét. Bár a helyére aspiráló utód, Mácsai Lajosné végzettsége csak hathetes tanfolyam és egy tapasztalatcsere, a város kulturális ügyosztályának vezetője szóban "kéri" meg Szemerét: adja át neki a könyvtár vezetését. S ő átadta. Akkor már szívesen. Hogy teljes erővel folytatódhassék tanári és tudományos munkássága, amelyet igazán meg sem szakított.

*Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium

1950. május 12-én "kész a /könyvtári/ leltár": Szemere 3553 kötetben 2960 művet adott át utódjának. Annak nincs nyoma, hogy részt vett-e május 21-én a körzeti könyvtár és olvasóterem avatásán.

A világ figyelmét ekkor már a koreai háború köti le /1950-1953/, a magyar gazdaság és politika homlokterében pedig az első ötéves terv és a "Sztálin Vasmű" építése áll /1950-1954/. Illyés Fáklyalángját 1952-ben mutatják be, a Népstadion egy évvel később készül el, Juhász Ferenc Tékozló ország című kötete 1954-ben jelenik meg, Fábri Zoltán Körhintáját 1955-ben láthatjuk. Ugyanez év csatlakozik hazánk a Varsói Szerződéshez! Ugyanezen év elején mentik föl tisztségéből Nagy Imre miniszterelnököt. Év végén kizárják a pártból is. Rákosi - egyelőre - visszatér.

Akkor Szemere Gyula már két éve a budapesti pedagógiai főiskolán adjunktus /1953-1955/. A Fejér megyei művelődési osztályon Materényi Jenő majd Petrusz Béla után Harza László lett az osztályvezető. Szemere az ő kérésükre vállalta el az iskolai csoport vezetését. Aközben tanulmányi felügyelő, magyar- és énekórákat látogat. S megosztja velünk a "területen" szerzett tapasztalatait. /Az osztályra én önála előbb - elképesztő, de igaz: egyéves tanárként -, 1952 szeptemberében kerültem./ Mindnyájan szívesen hallgattuk Szemere jól poentírozott, keserű, groteszk igaz meséit. Többnyire a tanórák erőltetett nevelési célja szülte a komikus helyzeteket. Azokból néhányat kipellengérezve idézte föl, hogy a kínlódó énektanár így szűrte le tízéves tanítványainak az Egy szem szőlő most érik "eszmei mondanivalóját": Maradjatok hűségesek mátkapárotokhoz! Hogy a lelkes tanító - az alsósok előtt - az Anyám tyúkjá felolvasását követően a tojásbegyűjtés fontosságát szorgalmazta. Egyik kisgimnázium ideges, ifjú magyartanára így írta föl a táblára Csokonai nevét a "megyei elvtárs" jelenlétében: Vitéz Csokonai Mihály.

A már említett Kossuth-díjra - Petrusz Béla és Harza László közös javaslatára - 1956 nyarán írtam meg a fölterjesztést Szemere érdemeit, alkalmasságát nem kérdőjelezte meg a helyi döntéseket kézben tartó pártbizottság sem. Tudták, hogy első könyve Ady Endre költői stilisztikája című bölcsészdoktori disszertációja volt. /Pécs, 1941./ Székesfehérvár könyvtárának kétkötetes címjegyzékét 1947/48-ban állította össze. A később százat meghaladó értekezéseinek, tanulmányainak szakfolyóiratokban publikált példányaiból 1956-ig már számos megjelent, általános és középiskolai tan- és kézikönyveinek több kötetével együtt. Figyelme fókuszában mindinkább a helyesírás tanításának megalapozása állt. A Magyar Nyelvőrben 1951-től folyamatosan publikált. Abban jelent meg Tanítsuk eredményesebben a helyesírást! című, a helyesírás középiskolai oktatását megalapozó értekezése. Elvi megállapítása mindig érvényes marad: Az anyanyelv ismerete nélkül nincs helyesírás! "A szavakat nyelvtanilag kell ,látni'" - hangsúlyozta hányszor! Erről magam is, mások is meggyőződtek, noha tudta, tudtuk, tapasztaltuk: a diák nélkül, a diák ellenére egyetlen tanár sem boldogul. Ők viszont egyre inkább nélkülünk, sőt "ellenünk" is boldogulhatnak. A szakirodalom mindenkinek rendelkezésére áll. Csakhogy ahhoz - lévén a tanulás kemény, nehéz, időigényes munka - nagyfokú, szívós eltökéltség is kívántatik. De megéri!

A kronológiai rendet követve itt szólok röviden Szemere Gyula 1956-beli szerepéről. Hangsúlyozom: minél kevésbé jóvátehető a magam mulasztása, annál inkább sajnálom, hogy nem igyekeztem célratörőbben megszólaltatni őt a témáról. Magyarázat, de nem mentség: 1987-ben - Kossuth-díjjal kitüntetése 30.

évfordulója ürügyén - többször kértem tőle interjút, de mindannyiszor tréfás legyintéssel elzárkózott. Én pedig abban bíztam, hogy van még idő. Ráadásul annak egyenesen örültem, hogy a napjainkig vezető útról, a jelenről alkotott véleményéről is szót válthatunk. Sajnos, csak a "haditerv" kidolgozásáig jutottam el: a nyáron "véletlenül" agárdi nyaralója táján szerettem volna kikötni a kajakommal...

Arra sem hely, sem szükség nincs, hogy a történettudomány - vagy mindössze a politika - eszközeivel vallassam, feszegessem a még sokáig vitatható, mert kellően föl nem dolgozott eseményeket. Épp ezért kizárólag a munkahelyünkön - a megyei művelődési osztályon - közösen megélt epizódokra koncentrálok. Ezekből talán az a leglényegesebb, hogy munkatársaink minket /őt és engem/ delegáltak a megyei munkástanácsba. Megválasztásunkkor egyikünk sem volt jelen. Számos - ő csak néhány - értekezleten azonban mindketten ott voltunk.

Emlékezetem szerint az István teremben épp személyi kérdésekről volt szó, amikor valaki tanárkollégánkat, Halmos Istvánt bírálta. Szemerét nem a tény, hanem az háborította fel, hogy a bizottság Halmost nem engedte megszólalni; a viszonválaszt belefojtották. Ekkor Szemere fölállt és közölte: őneki nem az ilyen demokrácia az ideálja. S fogta magát, azonnal hazament. Valószínű, "rövid" szereplésével magyarázható, hogy önála - szemben például velem - házkutatást sem tartott a karhatalom 1957 elején, a MJK /Márciusban Újra Kezdjük!/ közelében. Sajnos arról nem tudok semmit, hogy a folyamat egészéről - és annak brutális megtorlásáról - mi volt a személyes véleménye. Az viszont közismert, hogy semmiféle szélsőséggel nem rokonszenvezett, noha csak észérvekkel ritkán sikerült, sikerül tartós eredményeket elérni.

Munkakörünk 1956 decemberével szűnt meg a megyénél. Az ő kinevezése - hivatalból áthelyezve - a Teleki Blanka Gimnáziumba szolt, de nem foglalta el. A Budapesten lényegében meg sem szakított feladatát folytatta: tudományos munkatársa maradt - vagy lett ismét - a Központi Pedagógus Továbbképző Intézetnek /1962-ig/, majd főiskolai oktató, később egyetemi adjunktus, illetőleg docens lett /1969-től/ az ELTE-n. Tanult, tanított - szóval, betűvel, személyes példájával. Amíg csak élnie adatott.

Publikációinak, műveinek pontos számbavételét csak részben tudom elvégezni. A már jelzettek folytatásaként a továbbiakban is jobbra felsorolásra szorítkozhatom. Annak a ténynek, példának a nyomatékos hangsúlyozásával, hogy Szemere pályája, életműve - önértékén túl - azért különösen rokonszenves és méltánylandó, mert ritka képviselője azon szakembertípusnak, amely minden lépcsőfokot végigjárva, önnön erejéből az iskolából nőtt, emelkedett föl az egyetemig. Azalatt és azután is tevékeny, sikeres elkötelezettje volt és maradt az anyanyelvi nevelés, művelés osztársadalmi jelentőségű ügyének. Az a sors kegyelmének köszönhető, hogy valamennyi elvállalt munkáját hiánytalanul sikerült befejeznie. Utolsó kötetei néhány hete jelentek meg. Nézzük hát őket, a korábbiakkal együtt:

Mondattani elemzések címén Rácz Endrével közösen írt egyetemi tankönyvet. Első kiadása 1959-ben, az eddigi utolsó 1972-ben jelent meg. Munkásságának legtermékenyebb szakasza az 1960-as évekkel kezdődött. 1960-as kiadású a Helyesírási segédkönyv a középiskolák számára. Sok - köztük bővített - kiadása megjelent. Aligha van olyan magyartanár, aki ne ismerné; mindnyájan Szemere szövegéből "bújtunk ki". A Hogy is írjuk? első kiadása 1961-ben, az eddigi utolsó - átdolgozott - 1987-ben jött ki a nyomdából. A Gondolat Könyvkiadó gondozta. A magyar nyelvtan tanítása című egyetemi tankönyvét - számos középiskolaival együtt - a Tankönyvkiadóban szerkesztették. A megrendelő a mindenkorai miniszter volt. Példányszámuk "példátlan": nemegyszer több százezer, folyamatos újryanomással, esetenként bővített vagy csiszolt kiegészítésekkel.

A nyelvtanítás módszertanának egyetemi tankönyvét 1969-re készítette el. Ugyanerről általános és középiskolai kézikönyvet Fábián Pállal és Graf Rezsővel együtt írt. A Mondattani elemzések 1972-ben jelent meg. Kandidátusi fokozatot 1971-ben szerzett az Akadémiai helyesírás története témával. Könyv 1974-re lett belőle. 122 esztendő /1832-1954/ kultúrhistoriáját összegzi. Majd ismét szerzőtársakkal /Fábián és Graf/ készült el /1978-ra/ a Helyesírásunk. /Szabályzat és szójegyzék az iskolák számára./ Aztán - lepődünk meg? - a Katonai helyesírási tanácsadó szótár következett. /1980./ Együtt írta Kovács Józseffel és Fábián Pállal. Szerkesztője volt A Magyar Nyelvőr LI-LXXV. évfolyama mutatójának /1983-ban/. Részt vett A magyar helyesírás szabályai kötet elkészítésében /Akadémiai Kiadó, Budapest, 1984./, amely újabb mintegy harminc esztendőre lesz alapkönyvünk. Lektora és aktív segítője a Deme László - Fábián Pál szerkesztette Helyesírási kézisótárnak. /Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988./

S tudott időt szakítani - a maga és baráti köre szórakoztatására - időnként a zongorázáshoz, máskor izgalmas tarokkpartikra. Apja és kollégája volt három - ugyancsak pedagógus - leánygyermekének. Hosszú jegyességgel együtt mintegy hatvan évet élt harmonikus házasságban, holott annak utolsó 18 esztendejét féloldalra megbénult feleségének ápolása igen megnehezítette. Ágnes lányának halála nemkülönben. /Judit és Márta információit, segítőkészségét ezúton is megköszönöm./

Végül a két utolsó könyvét kell megemlítenem: A Magyar Nyelvőr LXX-C. évfolymanak mutatóját szerkesztőként jegyzi. A múlt év végén hozta meg neki a postás a tiszteletpéldányokat. Mai magyar nyelvi gyakorlatok címmel újabb segédkönyv elkészítését segítette a kötetet szerkesztő Keszler Borbálának. /Tankönyvkiadó, Budapest, 1992./

Összegzés, tanulságok, Szemere "műhelytitkai"? Reménykedem, a lényegük a soraimból is kiolvashatók. Magamnak mondván - de más is érthet belőle - legfőljebb arra mutatok rá, amit nekem példáz élete és munkássága: A tudható nem tudása súlyos bűn, már-már erkölcstelenség. Mert aki arra a bátorságra "vetemedik", hogy másokat tanítson, annak életfogytiglan tanulnia kell.

Ami pedig az elismeréseket illeti, megítélésem szerint az nyom legtöbbit a latban, hogy a szakmabeliek: tanárok, tudósok nem irigylendő riválist láttak benne, hanem korrekt, megbízható munkatársat. Ezért kapcsolták be élete végéig a fővárosi nagyok a leglényegesebb, felelősségteljes tennivalókba. Hívták magukhoz, fölkeresték számtalanszor otthonában. "Mert Szemere Gyuszit nem tudjuk pótolni!" - hányszor hallottam Fábián Páltól másfél évtizedes budapesti "kirándulásom" alatt az egyetemen, az Akadémián, az OPI-ban, a Tankönyvkiadó szerkesztőségében. Számtalan tisztelője között egyedül Lőrincze Lajos változtatott Szemerét megítélő véleményén. Kezdetben úgy látta, Szemere ott van az öt legjobb nyelvtudós között. Két éve "korrigált", így: a három legjobb egyike!

Mi fehérváriak - valahogyan mindnyájan tanítványai - tudjuk-e, méltányoltuk, méltányoljuk-e mindezért? Legalábbis annyira, amennyire kellene, amennyire illenék. Talán még mindig nem késő! Mert Szemere Gyula életével, munkásságával példázza, hogy nem reménytelen, hogy lehet "valami jelet hagyni, valahogy megmaradni, - akármi áron - kifogni a halálon".

Arcok a kölcsönzõpult környékérõl

A rejtvényfejtõ

Munkából jön, a saját munkaidejében, tehát **nagyon** siet. Meg is mondja, hogy legfeljebb félórája, ha van. Aztán marad. Leginkább két-három óra hosszat. Sokat látott, tapasztalt, bölcs kollégák már az ajtó nyitásának módjáról felismerik, s rendkívül sürgõsen elvégzendõ hivatalos teendõkre hivatkozva, fénysebességgel tûnnek el a könyvespolcok védelmet nyújtó labirintusában. A lelkesek és a zöldfülûek maradnak, s ámulhatnak. Van min. A rejtvényfejtõ érdeklõdési köre ugyanis vetekszik egy százhusz ezer lelket számláló város érdeklõdési körével. A vízibogár fejlõdési szakaszain kezdve, a tudomány és a technika számos területén át Beethoven IX. szimfóniája utolsó tételének legutolsó szünetjéig - minden érdekli.

A rejtvényfejtõnek két típusa van. Az egyik a határozott, magabiztos típus, a másik a határozatlan, teljesen bizonytalan típus. Utóbbi nem tudja pontosan, hogy mit akar, de azt nagyon, s fõleg gyorsan. Elõbbi számára a köréje felhalmozott kézi- s egyéb könyvek garmadáit csak előre felállított megingathatatlan tézisei igazolására szolgálnak. Két dologban azonban mindkét típus azonos: Erõsen aktivizálják környezetüket s igen fejlett önálló kutatói készségük. Általában több oldalnyi kérdéssorral érkeznek. Az elsõ oldalak kérdéseit könnyedén kiosztják a könyvtáros fedõnevû szorgos méhecskének, akik pillanatokon belül szétröppennek a szélrózsa minden, akarom mondani a katalógusszekrények és a könyvespolcok irányába. Ezután kemény munkába fognak õk maguk is, minek eredményeként - mire a "szorgos méhecské" több mázsányi "begyûjtött mézzel" visszatérnek hozzájuk - nem marad más hátra, mint megköszönni közremûködésüket, s távozni, hiszen õk már közben meg is találták, amit kerestek.

A rejtvényfejtõ néha-néha betér a könyvtárba csak úgy, hálából, elmesélni, hogy nyert már lemezjátszót, videót, külföldi utazást, nyaralást, satöbbi, satöbbi.

Igen, igen, igen érdemes rejtvényfejtõ olvasónak lenni.

T ó t h n é
S z e m e s

E r z s é b e t

Könyvtáros Murphy

Mottó: Mire az ember kitalálja, leírja, mások már el is mesélték ...

- Az olvasó biztos, hogy azt a könyvet keresi, amit nem szereztünk be. Ha mégis megvettük, nincs bent. Ha bent van, kizárólag a raktárban található. Ott is csak a leghosszabb létrával elérhető legfelső polcon. És neked kell lemenni érte. Természetesen, hiszen Te vagy a legkisebb.
- Ha az olvasó égre-földre esküszik, hogy látta azt a könyvet, amit szeretne elvinni, biztos lehetsz benne, hogy még nyomdába sem került. Ugyanez érvényes fordítva is. Ha a könyvtáros állítja ellentmondást nem tűrő határozottsággal, hogy a keresett könyvet még ki sem adták, akkor nyájas olvasó fordulj el tőle, s kezdjél célirányos kutatásba a polcokon. Meg fogod találni. Jelzettel, leltári számmal, kartonnal, tasakkal, szóval mindennel ellátva.

T ó t h n é

S z e m e s

E r z s é b e t

10 000 lépés,

avagy a móri könyvtárosok tornaversenye*

A Móri ÁFÉSZ könyves adománya karácsony előtt reménykedő izgalommal és nem kis várakozással mozgatta meg könyvtáros mindennapjainkat.

Örömmel éltünk azzal a lehetőséggel, hogy az 1 millió forint értékű adományból 500 000,- Ft értékig leválogathattuk a könyvtárosok szerint értékes új könyveket a könyvesbolt polcairól. Tettük majdnem egy hétig a könyvesboltos kollégákkal együtt.

Nem kis teljesítmény volt, a kis alapterületű boltban többedmagunkkal válogatni, címkézni, meggondolni, megszámolni... És mindezt egy nyitvatartó, karácsonyi forgalmat bonyolító boltban... Jó, hogy a Lamberg kastélyhoz közel a bolt, a bejárati kapuhoz legrövidebb út az egyenes, vagyis át a parkon, máris ott vagyunk a boltban. Rengeteg doboz megpakolt könyv várta új gazdáit. Teherautóra rakodás kétszer, személyautóra egyszer fel, a kastély udvarán le. Ha tonnára mérné az ember a súlyát, mi a "fel-le-fel" mozgalom biztos bajnokai lehetnének, és e tudományok professzorai!

*Ez nem vicc, de ide kíváncsozik. /A szerk./

A leválogatott könyvekhez jöttek az ÁFÉSZ adomány 500 000,- Ft-jának dobozban sorakozó könyvei. Újabb teherautó, az udvarban lepakoltuk. Lépcsőn az emeletre felvittük. Onnan ideiglenesen raktárrá alakult stúdiószoba várta már az újabb csomagokat. 6-8-an kb. 10 napig a könyveket fel-fel hordtuk.

Csendes szuszogással teltek az évvégi ünnepek, az 1992-es és tavaszáig, újból - marok viszketés nélkül - kihordtuk a könyveket az olvasóterembe, alapos szűrő alá tettük: leltározásra kerülő könyvek, ajándékkönyvek (vetélkedőre, stb.), eladásra várók, sok-sok doboz újra előkerült. Átválogattuk, kiraktuk, beraktuk, aztán az ajándékkönyvek, az eladásra kerülő könyvek visszakerültek újból a dobozba és visszavittük a stúdióba.

A leltározásra érdemes állományt-gyarapító kötetekről egyenként rövidített címleírást készítettünk. Ezután régvárt mozdulatokkal a könyvek bekerültek ismét a dobozokba és az olvasóteremből a stúdióba. Többhetes mozgatással, házi súlyemelőbajnoksággal. És még hiányzik a 10 000 lépésből!

Április 15-től kedvezményes könyvárusításra hívtuk a város lakóit. Az eladásra szánt könyveket - előbb néhány dobozt - bearáztak a kollégáim. Kitoltunk a dobozokkal. Bent a stúdióban szinte a mennyezetig magasodó könyvek hátán is sikerült megoldani a bearázás egy részét. Pár száz lépést elhagyhattunk. Három hétig - heti 2 alkalommal - az emeleti folyosóra asztalokat tettünk ki, és a könyvre éhes kollégák egész nap árulták a könyveket: vagyis a dobozok /néhány/ előkerültek a stúdióból, ki az asztalra, ami nem fogyott el, vissza a dobozban vissza a stúdióba. Nevettük a könnyülő súlyú dobozokat vívőket, görkorcsolyával nehezebb lenne... Nem kis segítségül megkaptuk májusban a kastély kiállítótermét egy hétre, hogy az összes - még eladásra váró - könyvet együtt tudjuk kiárúsítani az érdeklődőknek. Eljött a szép májusi hétfő. Mire a sok tucat bearázott könyves doboz lépcsőre, onnan a földszintre és legvégül az asztalokra került. Kedden rég látott rohamot éltek át az árusító könyvtárosok.

Legszébb öröm az volt, hogy a szatyorba kerülő könyvek mosolygóvá, elégedett arcúvá tették a móri vásárlókat. Kicsit csendesedett a többi napon az árusítás forgalma, hiszen a jobb, keresettebb könyveket hamar elkapkodták. Aztán, hogy még koronát is kapjon az árusítás, kollégáim közül kettő, kiment az utcára könyvet árusítani. Néhány doboz, asztal került a kastélyon túlra.

A rengeteg munka meghozta eredményét: több mint 70 000,- forintért árusítottunk, mely pénz már részjegyen, kamatokhan várja állománygyarapító jövőjét.

A város lakossága körében osztatlan sikert hozott a kedvezményes könyves-akciónk. Talán két tucat könyv maradt csak árván egy kosárban, melyet nem raktunk dobozba, nem vittük az emeletre, nem került a stúdióba...

A stúdióban, azonban számos könyv várja, hogy megtegyük velük az újabb 10 000 lépést..., mielőbb állományunkba, leltárba kerüljenek...

K l e i n n é

1991. december 16. - 1992. június 15.

KETTŐSZÁZEZER forint póthitelt szavazott meg decemberben a sárbogárdi önkormányzat a Madarász József Városi Könyvtárnak.

ALVÁLLALKOZÓI szerződést kötött a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár december 18-án a Szakszervezetek Megyei Könyvtárával a megye munkahelyi (szakszervezeti) közművelődési könyvtárainak, szolgáltatóhelyeinek statisztikai adatgyűjtésének szervezésére, lebonyolítására. Ez a Művelődési és Közoktatási Minisztérium és a Megyei könyvtár között létrejött szerződés - az 1991-es statisztikai adatgyűjtés tárgyában - a munka részbeni teljesítését foglalja magában.

DECEMBER 17-ÉN a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár tapasztalatcsere-látogatást szervezett Zalaegerszegre a Deák Ferenc Megyei Könyvtárba. A székesfehérvári megyei és városi könyvtár igazgatója, a Szakszervezetek Megyei Könyvtárának vezetője, a Videoton Oktatási Központ Könyvtárának és a megyei könyvtárnak 2-2 munkatársa vett részt a tapasztalatcserén, ahol a könyvtár információs rendszerével, a ZALACOM-FRISSCOM rendszerrel ismerkedtek.

DECEMBER 17-ÉN - a hagyományokhoz híven - a városból elszármazott előadót köszöntött a sárbogárdi Madarász József Városi Könyvtár. Dr. Fülöp Gyula tartott előadást a gyerekeknek a régész munkájáról. A gyerekek élvezettel figyelték a diafilmen látott feltárási munkákat. Ő

maga pedig örömmel dedikálta könyveit, ami kevésnek bizonyult.

A GYERMEKKÖNYVTÁR vendégei voltak a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban, december 18-án Kertész Lilla és Ernyei László előadóművészek, akik a Hóember című verses-zenés műsorukat mutatták be. A meghívott gyerekek, akik főleg alsó tagozatosok voltak, egy igazán vidám és önfelelt játékos délutánt tölthettek a vendégekkel.

KARÁCSONY FELÉ - bizalmas szívvel járom a világot címmel zenés, irodalmi műsort rendeztek Székesfehérváron a MH Helyőrségi Klub könyvtárában december 19-én. A műsorban fellépett Farkasné Dóry Magdolna amatőr-versmondó és fia, Gergely. Ők varázsoltak meghitt karácsonyi hangulatot előző nap a Szakszervezetek Megyei Könyvtárában is.

A SÁRBOGÁRDI városi könyvtár ajándékaként a fehérvári Borsó Banda adott műsort Sárbogárdon a Mészöly Géza Általános Iskola nagy karácsonyfája alatt. A zenekart a város szülötte - Szőnyegi Tibor - szervezte. Majd táncház következett, s vidáman tanulták a gyerekek a táncokat.

AZ ÁRGUS irodalmi, kulturális folyóirat szerkesztőségi estjét rendezték meg december 19-én a székesfehérvári városi könyvtárban. A TIT városi szervezetével közösen rendezett estben a folyóirat munkatársai közül Bakonyi István, Hell István, Péntek Imre és Takács Imre vett részt. Közreműködött Bobory Zoltán.

SZÜNI-VIDEO volt december 21-től minden nap délelőtt 10 órakor a sárbogárdi városi könyvtár gyermek részlegében.

SZÁMÍTÁSTECHNIKAI szakembert alkalmaz másodállásban a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár január 1-től szakmai tanácsadóként a megkezdett számítógépesítési programok helyi alkalmazásának megvalósítására.

40 ÉVES TÖRZSGÁRDA tagságot ért el a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese Tóth Görgy István. Januárban köszöntötték és nyújtották át neki az emléklapot és a pénzjutalmat. Gratulálunk e ritka alkalomhoz!

INFORMÁCIÓ-KÖZVETÍTŐ munkája keretében a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár bővítette szolgáltatásait januártól. Az önkormányzatokkal és a szociálpolitikával kapcsolatos - rövid ismertetéssel ellátott - irodalomjegyzéket a munkanélküliségről szóló írások ajánlásával bővítette. Ez utóbbi 2 jegyzéket negyedéves rendszerességgel küldi meg a polgármestereknek, a családsegítő központok, valamint a Fejér Megyei Munkaügyi Központ és kirendeltségei vezetőinek.

DIENES OTTÓ A megsemmisítő beteljesedés misztériuma című tanulmánykötetének bemutatása január 15-én volt a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban. A rendezvényt a kötetet megjelentető Vörösmarty Társaság és a megyei könyvtár szervezte. A szerzővel Bakonyi István és Román Károly beszélgett a találkozón.

GÖRÖGORSZÁGI élménybeszámolóra hívta olvasóit a Velinszky László Városi Könyvtár Mészöly Géza utcai fiókkönyvtára. Január 17-én Farkas István gyűjtő tartott élménybeszámolót, melyen kagyló- és csigagyűjteményének legszebb darabjait is bemutatta.

BELIA ISTVÁN kétszeres József Attila-díjas költő szerzői estjét ren-

dezték meg január 28-án a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban. A Vörösmarty Társasággal közösen szervezett rendezvényen a szerző Arccal a földnek című új verseskötetét Román Károly mutatta be, aki a beszélgetést is vezette. Az esten közreműködött Bobory Zoltán előadóművész.

FEBRUÁR 3-ÁN munkaértekezletet tartottak a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár dolgozói. Beszámoló hangzott el a múlt évi munkáról, a költészet alakulásáról. Ez alkalommal tárgyalták meg és hagyták jóvá az új kollektív szerződést. A közösség előtt vette át 40 éves jubileumi jutalmát Tóth György István, az intézmény igazgatóhelyettese.

MOLDOVA GYÖRGY Kossuth-díjas íróval találkoztak Mórton február 3-án az érdeklődő olvasók. A Radó Antal Városi Könyvtár szervezésében megtartott rendezvény színhelye a házasságkötő terem volt.

A MAGYAR Irodalomtörténeti Társaság Közép-Dunántúli Tagozatának közgyűlésére és a Létezés és költészet című irodalmi tanácskozásra hívták a szervezők - köztük a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár - három megye irodalomkedvelőit. A tanácskozást Döbrentey Gyula alpolgármester köszöntötte Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata nevében. A város háza nagytermében február 7-én megtartott tanácskozáson a tagozat új vezetőséget választott - elnöknek Bakonyi Istvánt, titkárnak Hegedűs Évát -, majd a XX. századi magyar költészetéről hat előadás hangzott el.

FEBRUÁRBAN a szabadbattyáni könyvtár vendége volt Moldoványi Ákos, aki Ausztria magyar vonatkozású emlékeiről tartott diáképes élménybeszámolót. Színes tájékoztatójában elsősorban irodalmi értékeket mutatott be, s a magyar vonatkozású történelmi várakkal ismertette meg a hallgató-ságot.

FEBRUÁR 18-ÁN a martonvásári ÁMK Könyvtárában nagy érdeklődés kísérte

Nátrán Pál és Aranyi László természetgyógyászok előadását a kézrátétes gyógyításról, a földszugárzások káros hatásának kivédéséről és Silva agykontroll módszeréről.

MŰVÉSZET ÉS POLITIKA címmel tartottak találkozót Sárbogárdon a városi könyvtárban. Az érdeklődők Nagy Attila színművésszel, az MSZP parlamenti képviselőjével találkoztak e téma kapcsán február 21-én.

ISMÉT VELENCÉRE látogatott Moldoványi Ákos, aki ezúttal február 22-én volt a nagyközségi könyvtár vendége.

ZÖLDSÉGTERMESZTÉS a házikertben címmel tartott előadást a mezőgazdasági könyvhónap alkalmából - melynek rendezvényei igencsak megfogyatkoztak - dr. Nagy József egyetemi docens. A nagy érdeklődéssel kísért rendezvényt a székesfehérvári városi könyvtár szervezte február 27-re, a Zsolt utcai fiókkönyvtárába.

FEBRUÁR 27-ÉN Egy polgár vallomási címmel Márai Enikő előadóművész Márai Sándor vers, próza és naplójegyzetéből szerkesztett irodalmi összeállítást hallhatta a martonvásári közönség. A hallgatóban önkéntelenül felvetődik a kérdés, miért éppen Márai Sándor önvallomásos írásaiból állította össze előadóestjét a művésznő? Márai Enikő így vall erről: "Márai majdnem két nemzedék számára ismeretlen, mint személyiség. Sok legenda keringett és kering körülötte, megpróbálom az embert bemutatni, ahogy ő ítélte meg és látta önmagát. Másrészt úgy gondoltam, hogy azt a nagy életművet úgysem tudnám egy estén bemutatni és a válogatás nagyon széteső lenne. Aki megismeri az embert, az majd - remélem - a műveire is kíváncsi lesz."

A nagyszerű előadóesten a Püski Könyvkiadó jóvoltából Márai Sándor műveiből vásárlási lehetőség is adódott.

TOVÁBBKÉPZÉS. Március 2-án a megyei könyvtár olvasótermében tartott továbbképzési alkalomkor a szakmai és foglalkoztatási érdekvédelem volt a téma. Tájékoztató hangzott el a Közművelődési és Közgyűjteményi Dolgozók Szakszervezetéről, a KKDSz szerepéről az 1992-es és az 1993-as költségvetés kialakításában, s a közszolgálati törvény létrehozásában. Az előadó Vadász János, a KKDSz főtitkára volt. Majd tájékoztató hangzott el a megye közművelődési könyvtárainak helyzetéről, a múlt évi tevékenységről.

A MEGYEI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE a könyvtári munkafolyamatok egységes számítógépesítése érdekében szerződést kötött az INFOKER Kisszövetkezettel a TEXTLIB számítógépes program kidolgozására. A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár - mint helyi szervező - a megye városi könyvtárait, a nagyobb munkahelyi és iskolai könyvtárait március 4-én megbeszélésre hívta, amelyen az egyesülés elnöke dr. Ambrus Zoltán tartott tájékoztatót a programról. Az előzetesen írásban kiküldött anyag és szóbeli tájékoztató alapján - az igen kedvező feltételeket biztosító lehetőséghez - sajnálatos módon kevés könyvtár csatlakozott. A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtáron - az egyesülés tagkönyvtárán - kívül a Velinszky László Városi Könyvtár, a VOK könyvtára és a Megyei Pedagógiai Intézet könyvtára csatlakozott a TEXTLIB-hez.

ÚJABB AJÁNLO diszkográfiát adott közre - március 15-e alkalmából - a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár. Az ajánló bibliográfiát, mely válogatás a témához kapcsolódó zeneművekből és prózai művek hangfelvételeiből, dr. Kisteleki Győzőné állította össze.

EÖTVÖS KÁROLY születésének 150-ik évfordulójára rendezett ünnepséget Mezőszentgyörgy Önkormányzata, az Eötvös Károly Községi Könyvtár, a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár és a veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár március 11-én. Az emlékezés szülőhelyén - Mezőszentgyörgyön - kezdődött, ahol a híres író, ügyvéd és politikus szü-

letett. A házban, amelyben a visszavonulás éveit töltötte, ma a róla elnevezett könyvtár működik. Itt a polgármester Borsos György emlékezett, s közreműködtek az iskola tanulói, majd megkoszorúzták a könyvtáron elhelyezett emléktáblát. Délután az ünnepség Veszprémben folytatódott. Öröm, hogy több Eötvös-utód is jelen volt a rendezvényeken: Eötvös Ella és Eötvös Jolán, valamint egy dédunoka, Eötvös Margit lánya.

A SZIM KÖNYVTÁRA ZÁRVA. Március 11-én adták hírül, hogy a székesfehérvári SZIM Közművelődési Könyvtára működési problémák miatt, meghatározatlan ideig zárva lesz. Látogatóik, olvasóik megértését kérik.

A KOSSUTH ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL két előadást is tartott Mórón, a városi könyvtár szervezésében dr. Erdős Ferenc, a megyei levéltár igazgatója. Február 20-án Kossuth Lajos írói, politikusi életútjáról beszélt, március 12-én pedig az 1848-49-es eseményekben betöltött szerepéről az elsősorban diákoknak, tanároknak szóló rendezvényen.

MÁRCIUS 13-ÁN a bicskei Vajda János Városi Könyvtár olvasótermében rendezték meg az Általános Iskolák Országos Széchényi Vetélkedőjének helyi elődöntőjét. Az itt résztvevő egyik 7. osztályos csapat az országos elődöntőn 6. helyezést ért el.

NEMERE ISTVÁN íróval találkoztak március 13-án a balatonbozsoki, majd az enyingi városi könyvtár gyermekolvasói. Az író-olvasó találkozók a városavató ünnepségsorozat részei voltak.

A MÓRI Radó Antal Városi Könyvtár március 13-án kiállítást készített Vasarely-gyűjteményéből, kapcsolódva a móri AGROBANK megnyitó ünnepségéhez. A budapesti AGROBANK megbízásából videofelvételek készültek

a gyűjteményről, egy őszi budapesti kiállítás terveihez.

A DUNAÚJVÁROSI körzet könyvtárosai munkaértekezleten találkoztak március 19-én a Munkásművelődési Központ Könyvtárában. Beszélgettek a tavalyi munkáról, s az idei év gondjairól. Szó esett a biblioterápiáról, majd ifj. Schirilla György az egészséges életmódról tartott előadást. Délután a szakkatalógust építő községi könyvtárosok konzultáltak a katalógusépítés és a jelzetjavítás tenni-valóiról.

JÓKAI ANNA író szerzői estjét rendezték meg március 24-én a megyei könyvtár olvasótermében. A Vörösmarty Társaság, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Közép-dunántúli Tagozata közös szervezésében megrendezett esten a Magyar Írószövetség elnökét Bakonyi István mutatta be. A szép számú közönség előtt Jókai Anna beszélt az életéről, a világról való gondolkodásáról, alkotásai születési körülményeiről, majd felolvasott néhányat az esszéi közül. A hallgatóság katartikus, emelkedett pillanatokat élt át.

SZÉKESFEHÉRVÁR művelődéstörténete a reformkortól a századfordulóig címmel előadássorozat indult a Megyei Művelődési Központ és a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár szervezésében. A művelődési központban megtartott előadások első rendezvénye március 10-én volt. Ekkor Kállay István tanszékvezető egyetemi tanár tartott bevezető előadást a témáról. Március 25-én a város iskolatörténetéről Mészáros István neveléstörténész és Sulyok János Ignác püspöki levéltáros tartott előadást. Harmadik alkalommal könyvtárosok voltak az előadók. A székesfehérvári kaszinókról, a polgári olvasókörökről és a Fejér megyei olvasótársaságról Murányi Lajos az MTA Könyvtárának osztályvezetője és Komlói József a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár csoportvezetője beszélt.

LAKOSSÁGI FÓRUMOT szervezett március 26-án a móri Radó Antal Városi Könyvtár. A fórum, melynek helye a Lánchos kastély tanácsterme volt, két fő témával foglalkozott: a németek kitelepítéséről és a kárpótlási jegyekről tartott előadást dr. Erdős Ferenc a megyei levéltár igazgatója, s válaszolt a hallgatóság kérdéseire. A fórumot a városi tv is közvetítette - felvételről.

A BICSKEI Vajda János Városi Könyvtár 500 db angol és francia nyelvű könyvet kapott ajándékba az Angliában élő Freud Józseftől (aki a bicskei születésű Forgács Antal költő bátyja).

PATHFINDER vonalkódnyomtatót vásárolt a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár márciusban az ANTRA Kft-től. A 420 ezer forintos készülék beszerzése része a számítógépes állománynyilvántartásra való felkészülésnek.

HÚSVÉTI KÜLÖNSZÁMÁT a Móri Könyvtáros Hírmondó 4 oldalon jelentette meg áprilisban. A Radó Antal Városi Könyvtár kiadványát az igazgató, Kleinné dr. Horváth Magda szerkesztette, s szándéka szerint "készült a móri városi honatyák, honanyák számára, a móri olvasóknak, a város lakóinak önmagunkról."

Az ötlet nem rossz, de néha nagyító kell az olvasásához, de nagyítóval sem találni meg benne a városi könyvtár rangjához méltó tevékenységét, amiről ugyancsak jó lenne tájékoztatni a publikumot. /A szerk. megjegyzése/

ELŐADÁS A HOLOGRAMRÓL. A móri Radó Antal Városi Könyvtár olvasótermében április 7-én tartott a témáról előadást dr. Greguss Pál professzor. Simonyi Zoltán hologram gyűjteményéből pedig április 1-től 9-ig volt bemutató Mórban a Lamberg kastélyban.

A MEGYEI KÖNYVTÁRAK megalakulásának 40. évfordulója alkalmából április 7-én Békéscsabán - az első megyei könyvtár létrehozásának helyszínén -

a Könyvtári és Informatikai Kamara Megyei Könyvtári tagozata konferenciát rendezett. A múlt megidézése mellett egy jövőkép felvázolása volt a cél. A konferencia bevezetéséül dr. Engléner Gyula a Művelődési és Közoktatási Minisztérium főmunkatársa tartott tájékoztatót a magyar felsőoktatási és közgyűjteményi információs infrastruktúra fejlesztési koncepciójáról, majd dr. Hajdu Géza a Somogyi-könyvtár nyugalmazott igazgatóhelyettese emlékezett módszertanos munkájára, Sóron László a MKM Könyvtári Osztályának vezetője a megyei könyvtárakat érintő jogszabályokról, Sente Ferenc az OSZK főigazgatóhelyettese a jövő könyvtári szolgáltatásairól, Takács Miklós a szombathelyi Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár igazgatója pedig a megyei könyvtárak egyenlőtlen fejlődéséről szólt, hangsúlyozva a gyűjteményalakítás fontosságát, amely alapja egy közgyűjtemény szolgáltató képességének. A vitában ezen intézménytípus jelenlegi jogi bizonytalanságai, a múlt objektív könyvtártörténeti értékelésének hiánya, a jelen és a közeljövő gazdasági nehézségei uralkodtak.

ZENÉS IRODALMI estét rendezett a Velinszky László Városi Könyvtár a költészet napja alkalmából április 9-én. Tiszta sorok címmel válogatás hangzott el a mai magyar irodalomból a Helikon együttes műsorában, amelynek közreműködői Békeffy Sarolta, Létay Klára, Tornai Péter és Vági László voltak.

ÁPRILIS 9-én került sor a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár gyermekrésztelében a Kazinczy Szépkiejtési verseny megyei döntőjére. Örömmel tapasztaltuk, hogy a korábbi évekhez képest jelentősen megnövekedett a résztvevők száma mindkét korcsoportban.

JÁSZAI JOLI néni ismét ellátogatott a móri Radó Antal Városi Könyvtár vendégeként Mórba, ahol április 10-én, az őt kedvelők körében ünnepelte 85. születésnapját. Ajándékokról a lelkes szponzorok gondoskodtak. Ez alkalommal kapott Radó-díjat Jászai

Jolán, s Friedlné Simon Ágnes virágkötő, a könyvtár leggyakoribb szponzora.

A MEGYEI KÖNYVTÁRAK területi feladatainak kérdése egyre többször beszéd-sőt vitatéma a könyvtárosok között. Ezért hívta közös beszélgetésre az illetékeseket - a megyei könyvtárak területi feladataival foglalkozó vezetőit, az irányító és érdekképviseleti szervek vezetőit - a Bródy Sándor Megyei Könyvtár Egerbe, akik vállalták a beszélgetés megszervezését április 13-14-re. Megyénkből Hegedűs Éva, a megyei könyvtár munkatársa vett részt a tanácskozáson. Az élénk eszmecsere lényeges elemeit Orosz Bertalanné foglalta össze, s adta közre a Könyvtári Levelező/lap 1992/5. számában.

VENDÉGEINK VOLTAK április 14-én az MTA könyvtárosai, azaz egy kiránduló csoport, akik megismerkedtek a megyei könyvtár munkájával, az itteni számítógépes programmal. Sétát tettek a városban, meglátogatták Székesfehérvár - az idő hiányában - csak néhány kiállítását, múzeumát, majd rövid látogatásra kimentek Gorsiumba.

SZÁMÍTÓGÉPKEZELŐI alapismereti tanfolyamon vett részt április 13-tól 17-ig a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár 7, a Velinszky László Városi Könyvtár 3, és a VOK Könyvtára 2 dolgozója. A MONITOR Kandó Főiskolai Elektronikai Tervező Termelő és Szolgáltató Kiszövetkezet igen kedvező feltételeket biztosított a tanfolyam megtartásához. Ez év második felében tovább kívánjuk folytatni a munkatársak, a megyei könyvtárosainak felkészítését az intézmények számítógépesítésére.

A VOLT EGYHÁZI ingatlan tulajdoni helyzetének rendezése ügyében április 15-én tárgyalást folytattak az illetékesek a Székesfehérvár, Fő u. 6. sz. alatti épületről, melynek Oskola utcai szárnyában a földszintet és az I. emeletet a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár használja.

A Ciszterci Rend Zirci Kongregációjának kérése az Oskola utcai szárnyalattal kapcsolatban, melyben 1061 m²-en a megyei könyvtár egyes részlegei működnek, hogy 1995. május 31-ig kerüljön a Zirci Apátság használatába. A Fejér Megyei Önkormányzat erről az alábbiakban nyilatkozott: "A tulajdonjog bejegyzését a Művelődési és Közoktatási Minisztériumnál kell kezdeményezni, mivel az épület műemléki besorolású, ezért nem került a megyei önkormányzat tulajdonába... Az épület múzeum illetve könyvtár által elfoglalt területének átadásával kapcsolatban a megyei önkormányzat kifogást nem emel. A két intézmény máshol történő elhelyezésére azonban a megyei önkormányzatnak épület nem áll rendelkezésére, költségvetése sem teszi lehetővé új épület építtetését, illetve esetleges épület megvásárlását. Ilyen megvásárolható, e célokra megfelelő ingatlanok tudomásunk szerint a város területén nincsenek... a kérésnek abban az esetben tud eleget tenni, amennyiben az állami költségvetésből az e célra biztosított pénzügyi források felhasználásával a két intézmény elhelyezésére a pénzbeli fedezetet az egyeztető bizottság biztosítja. Tekintettel azonban arra, hogy nagy valószínűséggel megfelelő ingatlan hiányában új építkezéssel kell számolni, az apát úr által megjelölt időpontok betartása rajtunk kívül álló objektív okból nem biztosítható."

NÉMETH LÁSZLÓRA emlékeztek születésének 91. évfordulóján - április 18-án - Mezőszilasán. Húsvét szombatján szép számmal jelentek meg a helybeliek a Németh László Baráti Társaság rendezvényén a könyvtárban, ahol Czeizel Endre genetikus, Németh László családfájának összeállítója beszélt a magas vérnyomásról, amiben az író is szenvedett, de saját megfigyelései, életmódváltoztatása után húsz évvel hosszabbította meg életét. A nyugdíjas klub asszonyai az előadás után vendégül látták az ünnepség résztvevőit.

JÖVŐKUTATÁS a turisztika tükrében címmel tartott előadást Dernői Lajos

professzor, a torontói egyetem tanára Móron, április 22-én a Radó Antal Városi Könyvtárban.

A SZABADBATTYÁNI községi könyvtár vendége volt április 23-án Kincses Előd, aki a marosvásárhelyi véres márciusról beszélt hallgatóságának.

ÖRKÉNY ISTVÁN EMLÉKÜLÉS. Április 24-én a székesfehérvári városháza nagytermében került sor az emlékülésre, melyet a 80 éve született író tiszteletére rendezett a Vörösmarty Társaság, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Közép-dunántúli tagozata, a Magyar Írószövetség Közép-dunántúli csoportja, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár, a Fejér Megyei Pedagógiai Intézet, a TIT, és a város önkormányzata. A vendégeket Döbrentey Gyula alpolgármester köszöntötte, majd Somlyó György, Sükösd Mihály, Pomogáts Béla, Nagy András, Bécsy Tamás és Mácsai Pál előadása következett. Az emlékülést Bakonyi István vezette, s egyben felolvasta a távollévő Pomogáts Béla előadását.

A BICSKEI ÖNKORMÁNYZAT 1992. április 28-án megvásárolta 10 millió forintért a FÜTI épületét a Vajda János Városi Könyvtárnak. A Fővárosi Építőipari Üzemgazdasági és Ügyviteltechnikai Iroda bicskei Kisfaludy u. 29. sz. alatti üzemépület, amely 531 m², csak gondos átalakítás és felújítás után adható át a városi könyvtárnak, amelynek Kossuth téri épületét (ebben működik a felnőtt részleg), a református egyház visszaigényelte. Bicske Város Önkormányzata a megyében az elsők között tesz eleget a visszaigénylésnek, s közben gondoskodik intézményének megfelelő elhelyezéséről. A tervek szerint 1993 nyarán már az új helyen fogadhatja látogatóit a könyvtár.

A BICSKEI Vajda János Városi Könyvtár közérdekű kötelezettségvállalás felhívására, 1992. április 30-ig, 40 magánszemély illetve vállalkozás tett felajánlást. A befolyt pénz-

összegekből (amely eddig 11 000 Ft) szolgáltatásai színvonalát és dokumentumválasztékát bővíti a könyvtár. A könyvtár dokumentumbővítését segíti az MDF bicskei szervezete is, előfizették a könyvtárnak a Magyar Fórum című lapot.

HAHAGÁJ KLUB. Kisiskolásoknak szervezi e néven a VOK könyvtára az állatbarátok klubját. A rendezvényeken a cicák, a kutyák, az aranyhórcsög, az ékszerteknős életével, szokásaival ismerkedtek meg a gyerekek, játékos formában. A játékot a könyvtár kis olvasói vezették, és bemutatták kedvencüket is.

HISTÓRIA KLUB. A székesfehérvári rendezvénysorozat folytatódott a Videoton Oktatási Központ könyvtárában. Február 10-én az ÁVH ezredese voltam címmel Farkas Vladimir tartott emlékezetes előadást. Március 16-án Méray Tibor, a Párizsban élő történész-újságíró volt a História Klub vendége. A harcunkat megharcoltuk címmel a Párizsban szerkesztett Irodalmi Újság negyven évéről beszélt. Hadifoglyok és polgári elhurcoltak a Szovjetunióban címmel Stark Tamás történész tartott előadást március 30-án. Hegedüs András, Magyarország egykori miniszterelnöke, Sorsfordulók és rendszerváltozások századunkban címmel emlékezett az 1955-1956 közötti miniszterelnökségére, a sorsfordító időkre április 27-én.

A HELYISMERETI dokumentumok fénylyukkártyás visszakeresési rendszeréről számítógépes feldolgozásra tért át májusban a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár. Az UNESCO Micro-CDS/ISIS programcsomagján alapuló adatbázis a kaposvári és a szombathelyi megyei könyvtárban használt adatbázis módosított változata. Kombinált keresőkérdések segítségével lehetővé teszi a helyismereti dokumentumok többszempontú visszakeresését.

A MEZŐFALVI Móricz Zsigmond Nagyközségi Könyvtár és a Római Katolikus Egyházközség közösen szervezett orgonahangversenyt május 3-ra. A templomban tartott hangversenyen fellé-

pett Marosvári Péter orgonaművész és a székesfehérvári Primavera Kórus.

AMERIKA felfedezésének tiszteletére Kolumbusz vetélkedőt szervezett a VOK könyvtára a székesfehérvári Hét Vezér Általános Iskolában. A vetélkedőn öt csapat vett részt, akik sokféle játékos formában elevenítették fel Kolumbusz útját, az új földrész felfedezésének érdekes történetét.

JÓ KAPCSOLAT alakult ki a VOK könyvtára és a székesfehérvári Képességfejlesztő Magániskola között. A rendszeres könyvtári foglalkozásokon kívül létrehoztak az iskolában egy kis fiókkönyvtárat. A könyvtár elhelyezését és a berendezést az iskola, az állományt és a rendszeres kölcsönzést pedig a könyvtár biztosítja.

AZ ELSŐ SÁRBOGÁRDI NAPOK (1992. április 26. - május 3.) könyvtári vonatkozású hírei: április 27-én vers- és prózamondó verseny volt a város általános iskolai tanulóinak a részvételével a Madarász József Városi Könyvtárban. Ugyanezen a napon a TÉRMEG házban iparostörténeti kiállítást nyitott meg dr. Fülöp Gyula. A kiállítás dokumentumai a városi könyvtár helytörténeti anyagából valók. Április 29-én Doni mementó 1991 címmel, a zsúfolásig megtelt városi könyvtárban, dr. Szabó Péter hadtörténész tartott videofilmes beszámolót a doni zarándokútról, s egyben emlékeztette az 50 éve történt doni harcokra. Eljöttek a régi harcosok és hozzátartozóik. A még élők boldogan ölelték át egymást a találkozás örömeire. Többen szép emlékező szavakkal szólaltak meg. Jelen volt Hegedüs István Ht.szds. a 18/II. sárbogárdi zászlóalj egykori doni parancsnoka, valamint Kamarás Oszkár a Doni Bajtársak Szövetségének elnöke. Félteve őrzött dokumentumok kerültek elő - fényképek, térképek, naplók, újságcikkek, jelvények -, amelyeket fél évszázad múltán a

21 kiállítási tablón megtekinthettek.

TOVÁBBKÉPZÉS. Május 4-én tartottak továbbképzést a megyei könyvtár olvasótermében Fejér megye főfoglalkozású könyvtárosainak. Az Új Munka Törvénykönyv legfontosabb szabályairól dr. Varga István munkajogász tartott előadást, s válaszolt a felmerült kérdésekre. Majd Katsányi Sándor a FSZEK osztályvezetője Változó társadalom változó igények címmel olvasószolgálati kérdésekről beszélt.

A FEJÉR MEGYEI Önkormányzat Pénzügyi, Ellenőrző és Gazdálkodási Bizottsága május 7-i kihelyezett ülését a Fejér Megyei Múzeumok Igazgatósága épületében tartotta, ahol a két megyei közgyűjtemény - múzeum és könyvtár - igazgatója tájékoztatta a bizottságot intézményeik tevékenységéről, működésük helyzetéről. A tájékoztatót megelőzően a bizottság tagjai a múzeum központi épületét tekintették meg, a tájékoztatót követően pedig a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár Oskola utcai és Bartók Béla téri épületeit. Az első olyan szervezett látogatás volt, ahol az önkormányzati bizottság tagjai személyesen győződhetek meg az intézmények munkájáról, gondjairól, nehézségeiről. Reméljük, hogy ez a kezdeményezés követőkre talál!

ISKOLAI OLVASMÁNYOKBÓL szervezett video vetítést szombat délelőttönként a VOK könyvtára.

A MÓRI városi könyvtár és a művelődési központ közös rendezvényt szervezett, melynek helyszíne a zeneiskola volt. Bajor Imre Végre egy vídám óra című fergeteges műsorával nagy sikert aratott május 13-án.

MISKOLCI GIMNAZISTÁK (3. osztályosok) álltak meg május 17-én vasárnap Zámolyon, Csanádi Imre szülőházánál. Nem az emléktábla hívta fel a figyelmüket, ők tudták, hogy Csanádi Imre és Csoóri Sándor szülőfalujában járnak, s nem a falakra, hanem a lélekre voltak kíváncsiak. Így kerültek beljebb az udvarba, ahol beszélgettek

a család tagjaival, majd rögtönzött műsorukkal meghitt ünneppé tették a találkozást. Többen a tanulók közül Csanádi Imre verseit mondták, majd elénekelték az Ötven körül című, általuk megzenésített verset, amit az osztály indulójának vallanak. A kérdésre, hogy mindezt honnan tudják Miskolcon, honnan ez az alapos ismeret? - a tanárnő szelíd válasza: "magyartanár vagyok."

DALMANDRÓL látogatott Székesfehérvárra a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárba május 20-án egy 7-es osztály. Nagy érdeklődéssel ismerkedtek elsősorban a felnőtt részzel.

MÁTYÁS KIRÁLYRÓL szóló mesekönyvből mesélt a szabadbattyáni gyerekeknek Kóka Rozália május 28-án. A gyerekek nagy élvezettel hallgatták a meséket, s megcsodálták a mesemondó szép székely viseletét. Igazi élményt nyújtott a gyerekeknek a sok találós kérdés megfejtése, s a nyereményeknek a legjobb megfejtők igen örültek. Végül babát öltöztettek fel Mátyás-kori öltözetbe.

A BICSKEI Napok rendezvénysorozat keretében a Vajda János Városi Könyvtár és a Petőfi Sándor Művelődési Központ Jókai Annát hívta meg író-olvasó találkozóra, május 28-án.

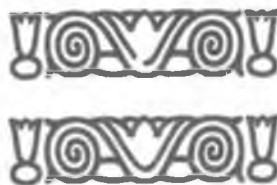
A VAJDA JÁNOS Városi Könyvtár és a Családsegítő Szolgálat ez évben is megszervezte a Cimborá tábort. Mivel több pályázatot nyert el és Bicskén is több támogatója van a tábornak, a részvételi díj 1000 Ft/fő. Az első turnusban 50, a másodikban 60 gyermek vesz részt. Változatos programok teszik érdekessé, szórakoztatóvá a tábort. A programban úszás, író-olvasó találkozók, ügyességi vetélkedők, helyismereti séták, aszfalt-rajzverseny, kirándulások szerepelnek.

A VERSEGHY Ferenc nyelvművelő verseny megyei döntőjét rendezték meg június 3-án a Vörösmarty Mihály

Megyei Könyvtár gyermekrészlegében. A verseny az országos forgatókönyv alapján került lebonyolításra. Az országos versenyre Székesfehérvárról Petia Csaba 6. osztályos tanuló (felkészítő tanára Pinke Miklósné) és Moldoványi Balázs 8. osztályos tanuló (felkészítő tanára Bozsoginé Turcsik Judit) jutott tovább. Mindketten a Hétvezés Általános Iskola tanulói.

A TEXTLIB könyvtári számítógépes programhoz csatlakozott négy könyvtár 11 dolgozója június 8-tól 12-ig a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban a TEXTAR adatbáziskezelő program használatát sajátította el. A Megyei Könyvtárak Egyesülése a szükséges gépparkot és az oktatást térítésmentesen biztosította. A tanfolyamon már alapfokú számítógépes ismeretekkel rendelkező könyvtárosok vettek részt.

SIKERES SOROZAT ért véget a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár gyermekrészlegében, melynek címe: Hogyan éltek elődeink? A tanév során 3-4. osztályos tanulók ismerkedtek meg történelmünk jeles eseményeivel. A város szinte valamennyi iskolájából érkeztek tanulócsoportok, a manuális foglalkozásokkal színesített könyvtári órákra. A tanév első félévében 60, a második félévben pedig 62 alkalommal tartottak foglalkozást a rendszeresen visszatérő csoportoknak.

KÉPEK A SÁRBOGÁRDI VÁROSI KÖNYVTÁRBÓL

Dr. Fülöp Gyula régész dedikál a gyerekeknek
1991. december 17-én

Doni memento 1991 című előadás közönsége
1992. április 29-én

SZEMÉLYI HÍREK

Az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa lett április 1-től Mikola Katalin, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár csoportvezetője. Katalin a megyei könyvtárban kezdte pályáját, lapunk Tájékoztató rovatát 1989-től egyedül gondozta, lelkiismeretesen, megbízhatóan. Kívánjuk, hogy új munkahelyén jól érezze magát, s munkáján keresztül öregbítse első munkahelyének jó hírét is!

NYUGDÍJAZÁS

1992. január 1-jén nyugdíjba ment Lepsényi Sándorné (Gizike), az agárdi könyvtár munkatársa. Több mint 35 évet töltött a pályán. Érettségi után 1956. augusztus 1-jén állt munkába a sárbogárdi járási könyvtárban. Huszonnégy és fél évet töltött ott. Nem volt "vándormadár", 1981-ben költözött a család Agárdra, ezért változtatott ő is munkahelyet. Gárdonyban és Agárdon felváltva dolgozott. Három új könyvtár költöztetésében vett részt, s ezt szerencsés helyzetnek tartotta, mint ahogy azt is, ha csöndben, "háttérben", nyugodt körülmények között dolgozhatott, s mindent megtehetett az olvasókért a "diplomások árnyékában". E címmel készített Gizikével interjút 1987-ben Csaba Orsolya a Fejér Megyei Könyvtárosban (1987/1.sz. 27-32. l.), ahol életéről, munkákról részletesebben nyilatkozott. A megérdemelt pihenéshez jó egészséget kívánunk!

EGYESÜLETI HÍREK

Március 2-án tartotta meg a Fejér megyei szervezet idei első **taggyűlését**. Ez alkalommal vitatták meg és hagyták jóvá a szervezet 1992. évi programját. Kiegészítő javaslatként megszavazták, hogy a sáropataki vándorgyűlésen való részvételben az idén is támogassunk kollégákat. Döntés: négy fő kapja meg a költségek 80 %-át. Az idei költségvetést is a taggyűlésen hagyták jóvá.

A márciusi továbbképzésen - a munkatervnek megfelelően - a szervezet egyik vezetőségi tagja, Ugrits Margit, tájékoztatót adott a kollégáknak a Pályázati Figyelőből, ismertette a még érvényes pályázatokot és határidőket.

Április 26-án, vasárnap, családi **kirándulást** szervezett a megyei szervezet Vérteskozma, Várgesztes, Vértesszőlős, Tata, Majk útvonalon. A jól sikerült kiránduláshoz - a gazdag programon kívül - a kellemes időjárás is hozzájárult.

Az MKE Tanácsának április 30-i ülésén, szervezetünket Hegedűs Éva, a tanács tagja képviselte. Az ülésen az MKE elnökének rövid tájékoztatóját hallgatták meg az elvégzett munkáról; a költségvetésről, a könyvtárügy finanszírozásáról volt vita; majd szavaztak a kitüntetési javaslatokról. Részletesebb híradás az ülésről a Hírlevél 15. számában. (1992. június 1.)

Május 4-én, a megyei továbbképzés alkalmával, a szervezet vezetősége tájékoztatta a tagságot az elmúlt két hónap egyesületi eseményeiről, s a várható programokról. Ez utóbbiban a júliusi ausztriai tapasztalatcsere látogatás szerepelt.

Testületi tagjaink száma gyarapodott az 1992-es évben. Az eddigi egy (Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár) helyett már négyen vannak. Örömmel üdvözljük az új testületi tagokat: Munkásművelődési Központ és Könyvtár - Dunaújváros; Radó Antal Városi Könyvtár - Mór; Velinszky László Városi Könyvtár - Székesfehérvár. **Egyéni** tagjaink száma 112-re növekedett, az előző évi 94-gyel szemben. A lapzártakor érvényes adatok - reméljük - év végéig még kedvezően változhatnak.

A Fejér Megyei Közgyűlés Oktatási-, Kulturális- és Sport Bizottsága a

MKE Fejér Megyei Szervezete 1992. évi működéséhez 15 000,- Ft támogatást nyújtott. Az összeg júniusban érkezett meg a számlánkra. Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kulturális Bizottságához, az I. félévre benyújtott kulturális pályázat alapján, 20 000,- Ft-ot szavazott meg a szervezet szakmai programjának támogatására. Ez az összeg ugyancsak júniusban érkezett meg számlánkra.

Még nem került elbírálásra a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Közművelődési Főosztályára beküldött pályázatunk.

Karai Csabáné
1947 - 1992

Meghalt Karai Csabáné (Szalay Ágnes) a bicskei Vajda János Városi Könyvtár munkatársa. 1947. október 17. és 1992. január 19. közötti élet zárult le. Itt hagyta férjét és két nagyfiát.

1982. február 1-től volt a könyvtár dolgozója, 1988-ban rokkantnyugdíjas lett, de 1990. június 18-tól haláláig újra dolgozott. E szűk évtized alatt középfokú könyvtárosi képesítést szerzett. A bicskei kollégák a Bicskei Naplóban így emlékeztek meg róla:

"Ági elment - válaszoljuk a könyvtárban az olvasóknak, ha megkérdik, hol van az a kedves, mosolygós könyvtáros hölgy?

A kedves, szelíd, megértő, mindenkin segíteni akaró, akinek már nem viszonozhatjuk soha kedvességét, elment közülünk.

Hazament Tökre, szeretett szülőfalujába, ahová mindig vágyott - ott szeretett volna öregasszony lenni. A gyilkos kór fiatalon, 44 éves korában végzett vele.

Most már nem öregszik meg... emlékezetünkben örökké fiatal marad.

Kevesebbek lettünk mindannyian, akik ismertük és szerettük Őt.

Hiányzik."